

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

6

LETO 2018

LETNIK LXXVII

ISSN 0350-4573

Čiščenje bregov Gradaščice in Horjulke

Člani RD Dolomiti vsako leto organiziramo delovno akcijo, v okviru katere očistimo brežine Gradaščice in Horjulke.

Letošnjo smo v soboto, 14. aprila, ob 8. uri začeli z zborom pri nogometnem igrišču v Šujici (Občina Dobrova - Polhov Gradec), potem pa v skupinah odšli na dodeljene odseke, kjer smo pridno polnili vrečke z raznoraznimi smetmi. Največ je bilo plastenk in pločevink od piva, ki jih je bilo tudi najlažje pobirati. Več težav so povzročale večje zaplate polovinila, verjetno ostanki od baliranja sena, ki jih je delno zagrnila zemlja, ki so jo nanese visoke vode, in smo jih morali skorajda izkopati.

Letošnje delovne akcije čiščenja so se udeležili številni člani družine. Z veseljem smo ugotovili, da je iz leta v leto nekaj manj plastičnega in PVC-»okrasja« na brežinah, vendar pa je stanje še daleč od zadovoljivega. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za čim boljše ozaveščanje

Zjutraj na običajnem zbornem mestu ob nogometnem igrišču v Šujici pri Dobrovi

H HODGMAN **PONUDBA RIBIŠKIH ŠKORNJEV HOGDMAN V SLOVENIJI**

- TESTIRANI V SLOVENIJI 2017
- ULTRA ZVOČNO VARJENI ŠIVI
- POSEBNO POZORNOST SO NAMENILI OBREMENJENIM TOČKAM ŠKORNJEV
- IZDELANI SO IZ ŠTIRI IN PET SLOJNE TKANINE
- TRI VARIANTE ŠKORNJEV ZA VSE LETNE ČASE

VEČ INFORMACIJ TER VIDEO POSNETKI NA www.fishandfun.si
ŠKORNJE LAHKO KUPITE PREKO SPLETNE TRGOVINE, PREIZKUSITE JIH LAHKO NA SEDEŽU PODJETJA.

AMERIŠKI PROIZVAJALEC ŠKORNJEV OD 1838

POPRAVILO RIBIŠKIH ŠKORNJEV IN ČEVLJEV
VEČ LET ŽE IZVAJAMO:

- POPRAVILO RIBIŠKIH ŠKORNJEV VSEH ZNAMK (SIMMS, GREYS,...)
- POPRAVILO RIBIŠKIH ČEVLJEV, MENJAVA FILCA, VIJAKOV ITD.

GARANCIJA 1 LETO. OSTALE INFORMACIJE NA www.fishandfun.si/servis
TELEFON 041 784 559

FISH & FUN

Precej preglavic so nam povzročale večje zaplate polivinila od baliranega sena, ki so verjetno posledica visokih voda. K sreči tega ni bilo veliko.

o pomembnosti odgovornega odnosa do narave tako naših članov kot tudi širše javnosti, kar je med drugim tudi naše temeljno poslanstvo.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:
prof. dr. Vlasta Jenčič, Borut Jerše,
Lenart Levičar Bahtijari, Tone Škrbec,
Jure Ušeničnik

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Čiščenje bregov Gradašče in Horjulke
Lenart Levičar Bahtijari 162

AKTUALNO

Kam so vse vrednote šle ...?
Tone Škrbec 164

DELO RIBIŠKE ORGANIZACIJE

Krepitev medsebojnega partnerstva, sodelovanja
in zaupanja
Roman Zupanc 167

OHRANIMO NARAVO

Velenjsko jezero
Milan Štraus 169

Izlov tujerodnih vrst iz ribnika Tivoli
Eva Horvat, Blaž Cokan, dr. Polona Pengal 172

RIBIŠTVO

Izločala pri ribah
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 174

DOGODKI

Obeležitev svetovnega dne prehodnosti voda za ribe
Lenart Levičar Bahtijari 176

Vrnitev primorske podusti
Lenart Levičar Bahtijari 177

NOVOSTI

Elektronski čuvaj – velika pridobitev za opravljanje
čuvajske službe
Dr. Tomaž Lavrič 178

ALI JIH POZNAMO

20 let kasneje
Jure Ušeničnik 180

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Na ribniku
Lenart Levičar Bahtijari 183

SVETOVNA PRVENSTVA

»Z malo sreče bi lahko ponovili uspešno zgodbo«
Jože Šmejc 187

SREČANJA

Tradicija tekem za Pokal Bleda se uspešno nadaljuje
Samo Novak 188

EN DAN Z RIBIČI

Povsem nepričakovano
Lenart Levičar Bahtijari 189

MLADI RIBIČ

Jaka spozna lipana
Nuša Božičnik 192

MUHARSKI KOTIČEK

Slabosti rednega uspeha
Tomaž Modic 194

OBVESTILA

Kamniška Bistrica 2018 – Škrjančevo pri Radomljah
Upravni odbor RD Bistrica Domžale 196
Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 196

V SPOMIN

Alojz Starašinič 197
Anton Klepec 197
Mladen Šoljič 197
Mičo Petrovič 197
Helena Mulc 197

RIBIČI KUHAJO

Solata s filejem postrvi, marinirane v pesinem soku
z medom, in ribji paprikaš s krompirjem po dunajsko
Borut Jerše 198

ZA RAZVEDRILO

Križanka, sudoku
Jože Petelin 199

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si,

izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Kam so vse vrednote šle ... ?

Skupščina RZS redno in resno spremljam že sedem let. V tem času se je zgodilo marsikaj, kar je zabeleženo v arhivih RZS, nekaj je ostalo v mojem spominu, je pa veliko ostalo tudi v glasilu Ribič, kjer sem po svoji najboljši vesti sproti objavljaj svoje vtise.

Zapisal sem marsikaj pohvalnega in marsikaj kritičnega in bil sem vesel, in to večkrat, ko sem ob letu osorej na naslednji skupščini ugotovil, da se je med letom marsikaj tistega, do česar sem bil kritičen, spremenilo na bolje. Bil sem tudi dobrohoten in marsičesa, kar je opazilo moje oko ali slišalo uho, nisem napisal v dobri veri, da se je zgodila napaka ali pa je temu botrovala neizkušnost. Konec koncev smo vsi samo ljudje. Res je, da sem redno sedel v zadnji vrsti, ampak leta so storila svoje, moje oči in ušesa je čas načel do take mere, da sem se tokrat moral premakniti naprej v tretjo vrsto. Naprej skozi čas smo odhajali vsi in če se je stanje poslabšalo meni, sem upal, da se je slovenski ribičiji in RZS izboljšalo. Pa je temu res tako?

Letos sem prvič zamudil. Obtičal sem v koloni na severni obvoznici, zato sem bil nervozen in slabe volje. Vedel sem, da bo skupščina začela svoje zasedanje s predstavitvijo Ribiškega slovarja, ki ga je avtor, ugledni jezikoslovec in ribič prof. dr. Tomo Korošec, sicer predstavil že dan prej na uradni predstavitvi, kjer sem bil prisoten ves čas, pa mi je bilo zaradi zamujanja kljub temu neprijetno. Predstavitve je bila v polnem teku in že po nekaj minutah, ko sem začutil posebno svečano vzdušje, ki je vladalo v dvorani, sem se popolnoma umiril. Tudi sam sem čutil, da smo z izidom Ribiškega slovarja slovenski ribiči in slovenski jezik pridobili nekaj posebnega. To, skorajda komorno vzdušje se je v zbranosti in soglasju nadaljevalo tudi potem, ko je bilo predstavitve konec in je skupščina nadaljevala zasedanje po dnevnem redu.

Poleg sprotnih beležk in opomb sem pod vtisom potekanja seje in izida glasovanj, kjer nisem zaznal glasu proti, že napisal: *kakor kaže, letos ne bo glasu proti*. V mislih sem risal vsebino prispevka: minuta molka na začetku v počastitev spomina na ribiške tovariše, ki so v minulem letu zapustili naše vrste, vsi sklepi prejšnje seje skupščine RZS so bili uresničeni,

Udeležba na skupščini je bila skromna. (Foto: I. Holy)

vladala je enotnost članstva, izpostavljena je bila skrb za varovanje okolja, trajnostno rabo voda in ribjega življa, veliki kormoran je končno dočkal petletno odločbo in ga bodo tokrat njeni ukrepi doleteli na naših tleh, uspešno smo sodelovali v projektu Ujemite naravo!, svetovno prvenstvo mladih v lovu rib z umetno muho je bilo uspešno tako v organizacijskem kot promocijskem pogledu, prizadevanje za pomladitev vodilnih struktur v RD in RZS in še kaj bi lahko naštel. Število članstva se manjša in razmišljal sem o potrebnih ukrepih, ki bi jih morda veljalo sprejeti, da bi se težnja zmanjševanja zaustavila in obrnila navzgor. Če opazamo večje zanimanje mladih, za kar so nedvomno in še posebno zaslužni mentorji mladih ribičev v RD, kje so predstavnice nežnejšega spola? Po grobi oceni jih je v ribiških vrstah zgolj okoli sto, pa še nisem zasledil niti neuradnega in še manj uradnega pogovora o tem vprašanju. Kolikor vem, je v vsej zgodovini slovenske-

ga sladkovodnega ribištva postala predsednica RD ali ribiškega društva samo gospa Vesna Doltar, ki sem jo pred leti predstavil bralcem Ribiča. Po mojem prepričanju bi lahko ravno več žensk v naših vrstah vsaj deloma zajezilo divjanje moških alfa egov, ki je, kakor opažam, bolj ali manj prisotno ves čas. Verjetno bi bilo več spravljivosti in manj konfliktov na osebni ravni v škodo ribičije.

Sedež RZS se seli iz prestolnice

Potem pa je prišla na dnevni red točka *Pismo o nameri selitve prostorov RZS v načrtovani skupni objekt RZS-LZS*. Sprva sem se nasmihal, kajti ni mi bilo jasno, kako namerava vodstvo RZS prostore na Tržaški iztrgati iz obstoječe stavbe in jih vdlati v nek drugi objekt, ki ga nameravajo lovci zgraditi v Lukovici pri Domžalah. Seveda preostali zadeve niso razumeli tako, kakor sem jo jaz, in po uvodu predsednika sem tudi sam dojel, da želijo kupiti ali pa najeti nove prostore in seliti sedež RZS, pa verjetno tudi

opremo in zaposlene. Razprava o tej točki se mi je zdela razklana med »za« in »proti«; tisti, ki so bili »za« (selitev), so navajali meni ne dovolj jasno utemeljene in posledično sumljive argumente, tisti pa, ki so bili proti, pa poleg jamranja, da je početje premalo domišljeno, tudi niso pokazali prave umske forme. Bolj sem se osredotočil na predsednikovo izjavo, da je možnost za selitev »zdaj ali ni-

pomenu ribiško organizacijo nepriemerljivo prekaša.

Trenutki pomislekov

No, seja se je na videz uspešno končala; napočil je čas za druženje ob prigrizku in pogovoru, a v meni je nekaj klujuvalo. Potek in vsebina seje me nista prepričali.

Seveda je moje znanje premajhno, da bi posamezne, tudi pravne zadeve

in nujnosti odločanja o tem *hic et nunc* (takoj in zdaj, op. ur.) je namreč že na seji razrešila neuradna informacija, da bo LZS o zadevnih investiciji sklepala predvidoma šele na prihodnji redni seji skupščine leta 2019. Zato me predlagatelj selitve poslovnih prostorov RZS niso prepričali v nujnost odločanja, pismo o nameri pa razumem bolj kot nekakšen poizkus populistične samopromocije, kakor pa resen pristop do predlagane tematike.

Nekaj preproste matematike

Po mojih zapiskih je bilo na seji od 64 ribiških družin prisotnih 36 njihovih delegatov, kar je 56,25-odstotna prisotnost. Delegati so po podatkih, predstavljenih na seji, razpolagali s 6.920 glasovi od 10.696 vseh glasov, kar je 64,7-odstotna prisotnost, če decimalno zaokrožim navzgor. Torej lahko ugotovim, da je bila na seji prisotna večina vseh članic, ki je imela večino vseh glasov in je bila potemtakem sklepčna, kar pa še ne pomeni, da lahko veljavno sklepa tudi o tistih točkah dnevnega reda, za katere Statut RZS terja dvotretjinsko prisotnost članic in dvotretjinsko večino njihovih glasov. V njegovem 20. členu je namreč zapisano:

Z 2/3 večino članov, ki morajo imeti 2/3 večino glasov, skupščina sprejema:

- *statut RZS in njegove spremembe ali dopolnitve,*
- *strategijo delovanja RZS in*
- *petletne programe delovanja RZS ter njihovo finančno ovrednotenje.*

Torej bi morale biti na seji prisotnih več kot 66,67 odstotka članic in morale bi imeti več kot 66,67 odstotka glasov, da bi skupščina lahko veljavno sklepala o petletnem načrtu dela RZS.

Kam so vse vrednote šle ...?

Statut RZS pojasnjuje tudi, da je članica RZS ribiška družina, član skupščine pa je zastopnik – delegat, ki ga le-ta pošlje na skupščino. Če je torej tako in tako je, so se zadeve zapletle že v samem začetku seje. Postavi se namreč vprašanje, kdo in na kakšen način je verificiral mandate članom skupščine, še posebno Petru Solarju, ki je glasoval s kar dvema glasovalnima kartončkoma (kar je razumeti, da je zastopal dve RD hkrati), a kot član upravnega odbora RZS po Statutu sploh ne more biti član skupščine (in posledično ne glasovati). V 16. členu Statuta RZS je namreč med drugim zapisano:

Člani UO RZS, predsednik RZS, člani NO RZS ali člani arbitraže RZS ne morejo biti člani skupščine RZS. ▶

Delovno predsedstvo so sestavljali Martin Miklavc (RD Postojna), Martin Movern (RD Domžale) in Bojan Levai (RD Črnomelj). (Foto: I. Holy)

koli« in trditve, da je pismo o nameri (vsaj tako sem razumel sam in v to so me nekateri skušali prepričati tudi v pogovoru po seji) pravno gledano enako zavezujoč dokument kakor pogodba. Druga dilema, ki sem jo po koncu seje tudi javno izrazil, pa je izvirala iz mojega začudenja, da zbor skupščine RZS lahko o investicijah, ki očitno presegajo vrednost njene premoženja, odloča z navadno večino (več kot 50 %) prisotnih na seji. Sam bi pričakoval, da bi take predloge sprejemali z dvotretjinsko večino prisotnih delegatov, če ne celo z dvotretjinsko večino delegatov vseh RD – članic RZS.

Ampak naj sklenem: sklep skupščine je bil, da se sedež RZS seli v Lukovico pri Domžalah in objekt, ki ga bo za svoje potrebe, vključno s svojim sedežem, zgradila Lovska zveza Slovenije (LZS). To nekoliko diši tudi po združevanju obeh organizacij in posledično po podrejenem položaju ribičev, saj lovska organizacija tako po številu članov kot v finančnem

lahko komentiral podobno, kakor to počno univ. dipl. pravniki, doktorji prava, sodniki, odvetniki ali dekan pravne fakultete v Ljubljani. Zato sem kasneje med pisanjem tega prispevka iskal njihova mnenja, jih med seboj primerjal in poskušal izluščiti pravo vsebino zato, da bi bilo moje pisanje vsaj približno spodobno in verodostojno.

Pismo o nameri in nepotrebno hitenje

Dekan pravne fakultete v Ljubljani, ki sem ga poprosil, naj mi pojasni razliko med pismom o nameri in pogodbo, je povedal: »Pismo o nameri je pravniško dokaj nedoločen pojem, ki se pojavlja v različnih oblikah, zagotovo pa to ni dokument, ki bi bil pravno gledano enako zavezujoč kakor pogodba. Pismo o nameri izraža zgolj namen, bližje določanju namena je predpogodba, dogovor v končni obliki pa opredeljuje pogodba.«

Hitenje z odločanjem o selitvi seveda ni bilo potrebno. Mojo dilemo v povezavi s selitvijo poslovnih prostorov

Pa ni bil edini član UO RZS oz. organov RZS, ki je na tej seji skupščine glasoval oz. bil v funkciji njenega člana ...

Ta očitna kršitev statuta sicer sama po sebi še ne pomeni, da so zaradi tega sklepi skupščine nični (po domače: neveljavni), pomeni pa, da so izpodbojni (po domače: ne stojijo ravno na trdnih nogah). Koliko sklepi skupščine stojijo na trdnih nogah, bi namreč moralo ugotavljati sodišče, ki bi o sklepih presojalo s stališča, ali je Statut RZS v skladu z zakonodajo R Slovenije, posebno v skladu s Zakonom o društvih.

Če sem skupščino navkljub porajajočim se dvomom nekako »pre-delal«, pa se mi je kasneje zataknilo pri pisanju tega prispevka. Saj konec koncev niti ne vem, ali je ta skupščina sploh sprejela kakšen sklep, ki bi »stal« stoodstotno. Zadrega se je skozi razmišljanja umaknila globokemu razočaranju. Kajti če bi Ribiško zvezo vodili preprosti ljudje, med katere se prištevam tudi sam – zaljubljeni v ribičijo in dobronamerni – bi še kaj verjel. A Ribiško zvezo in njeno Komisijo za pravna vprašanja vodita pravnik, ki sta svojo službeno kariero zaključila kot visoka državna uradnik na zelo pomembnih položajih in bi morala Statut RZS poznati do obisti. Zato v naključno napako in dobronamernost pač ne verjamem. Lahko pa verjamem v samovšečno

zvzišenost ter aroganco, ki zagotovo nista lastnosti dobronamernih. Že samo pomisliti, da statuta organizacije, ki ji pripadata, v letih svojih mandatov nista prebrala, je neverjetno, kakor je neverjetno sklepati, da ga ne bere nihče drug.

Povezovalnost je karta, na katero sem stavil vsa ta leta, odkar spremljam in pišem o sejah skupščine RZS. A podatek, da se tokratne seje ni udeležilo kar osemindvajset ribiških družin, je zaskrbljujoč. Mar so res vsega krive ribiške družine ali pa morda funkcionarji RZS niso dovolj povezovalni, da bi jih pritegnili k sodelovanju? Mar tukaj res nihče ne upošteva tudi tistih, ki mislijo drugače, jim ne prisluhne in ne razmišlja o pomenu njihovih besed?

Gledano kakorkoli, vedno pridemo do konca. Za zakonitost poslovanja RZS je po njenem statutu odgovoren predsednik. Za delo strokovne službe verjetno prav tako, saj je po statutu njen vodja. Po statutu in Zakonu o društvih celo s svojim lastnim premoženjem solidarnostno odgovarja za dolgove zveze do višine njenih dolgov. Mar to ni dovolj resen alarm, da bi moral poznati statut do podrobnosti? In koliko let potrebujejo ljudje, ki prevzamejo neko funkcijo, za spoznanje, da biti član verifikacijske komisije skupščine ni zgolj častna, ampak predvsem odgovorna in hkrati operativna funkcija in da

overiti zapisnik ni zgolj samoumevno rutinsko dejanje? Kdo pošten in dobronameren bo še zaupal funkcionarju, za katerega upravičeno sumi, da je kršil določbe statuta, kaj šele, če se izkaže, da jih je res? Svoje poštenosti ne moreš prodajati z besedami, priznati ti jo morajo drugi. Kje je čut za lastne napake, kje sta čut za moralo in etiko, kje sta čast in kje ponos? Kako se sploh lahko pogovarjamo o ribiški etiki, ko pa nam je še osnovna – človeška tuja!? Mogoče pa se je tudi v slovenske ribiške vrste ugnezdil način razmišljanja, ki je nam Slovencem pokopal sanje o novi Švici, ki smo jih sanjali ob osamosvojitvi: *ni važno kako dela, važno je, da je naš*. Šofer, ti pa kar »po gasu« in skozi rdečo, če pa se bo slučajno pripeljal kateri nebodigatreba, se ti bo raje umaknil ...

Ni pozitivne kritike brez nakažovanja rešitev. Rešitve, kakor jih vidim sam, so tri: ali je treba spremeniti statut RZS, ali pa ljudi, ki ga ne spoštujejo. Ker sem si v svojem življenju nabral kar nekaj izkušenj, v spremembo ljudi ne verjamem več, zato bi bilo bolj smiselno zamenjati ljudi. Dá pa se zamenjati tudi človeka, ki skupščine RZS spremlja in o njih piše. Potem bi lahko bilo spet vse dobro in po starem ...

Tone Škrbec

Svetovni dan ukinitve ribolova in ribogojstva

Kar nekaj časa že poteka živahna razprava med zagovorniki in nasprotniki teze, ali ribe čutijo bolečino ali ne. Nasprotniki ribolova so vse glasnejši in iščejo vedno nove strokovne potrditve, da bi prepovedali športni ribolov, ker naj bi bilo to mučenje živali. Lani so v Ženevi v Švici ustanovili tudi zvezo PEA Pour L'Égalité Animale – Za enakopravnost živali, ki se je začela boriti za odpravo ribolova in tudi ribogojstva. Začeli so z organizacijo svetovnega dneva za ukinitve vseh vrst ribolova in ribogojstva v celoti pod imenom WoDEF – World Day for the End of Fishing. Začetni odziv je bil razmeroma skromen, omejen predvsem na Švico, vendar organizatorji niso obupali. Sprejeli so odločitev, naj bi bila vsako leto četrta sobota v marcu posvečena boju za ukinitve vseh vrst ribolova in ribogojstva ter prepovedi

prodaje in uživanja ribjega mesa ter naj bi se gibanje razširilo po vsem svetu.

Letošnji WoDEF so organizirali 24. marca. Cilj je, da prek različnih organizacij, ki si prizadevajo za pravice živali in podpirajo to zamisel, in najširšega prebivalstva spodbujajo zavest o pomenu življenja v vodi in pravico vodnih živali do življenja ter dosežejo prepoved njihovega ubijanja. V središču pozornosti so ribe, raki in glavonožci, ki predstavljajo velik del živali, ki jih človek pobije vsako leto. Ena od točk njihovega programa je poudarjeno tudi prepoved športnega ribolova v celoti. Letos je bil odziv na pobudo organizatorjev neprimerno večji, saj so dan WoDEF organizirali v več kot 70 mestih v 17 državah.

Očitno se bo gibanje za prepoved ribolova stopnjevalo tudi v prihodnosti.

Borut Jerše

Poziv organizatorjev k prepovedi ribolova na njihovi spletni strani <https://www.end-of-fishing.org/en/fishing/>

Krepitev medsebojnega partnerstva, sodelovanja in zaupanja

Ideja in pobuda za organizacijo delovnih posvetov med ribiškimi čuvaji in policisti sta nastali v Komisiji za usposabljanje v ribištvu RZS v letu 2013. Izoblikovan predlog za organizacijo in izvedbo je vseboval cilje, kako izboljšati in nadgraditi medsebojno sodelovanje med uradnimi osebami z javnimi pooblastili, da bi v čim večji meri zavarovali naravno okolje, preprečili škodljiva in nedovoljena dejanja in okrepili partnersko sodelovanje.

V sklopu organizacijskih priprav smo predlog za izvedbo predstavili Generalni policijski upravi, ki se je prek policijskih uprav (PU) z območnimi policijskimi postajami (PP) odločila za sodelovanje. Na podlagi dogovorjenih terminov in programskih vsebin smo začeli z izvedbo v letu 2014 na PU Kranj. Projekt je potekal na območjih PU po vsej Sloveniji, zaključen pa je bil oktobra 2017 na območju PU Ljubljana. Projekt sem vodil in kordiniral Roman Zupanc, član komisije za usposabljanje v ribištvu, tehnično ga je koordinirala strokovna služba pri RZS, kot predavatelji pa so sodelovali:

➤ dr. Miroslav Žaberl, ki je predstavil vlogo in pomen ribiškočuvajske službe, naloge in pooblastila ribiškega čuvaja ter problematiko, s katero se ribiški čuvaji soočajo med opravljanjem nalog. Predstavil je stične točke medsebojnega sodelovanja in pomoči na področju varovanja naravnega okolja kot tudi izvajanja javnih pooblastil;

➤ Barbara Bizjak, ribiška inšpektorica z IRSLR, ki je predstavila vlogo in delo ribiškega inšpektorja, pooblastila in pojasnila vlogo prekrškovnega organa. Za posamezna ribiška območja je ocenila problematiko z njenega področja, prav tako je dodala nekaj predlogov glede prekrškovnega postopka oz. vsebin predstavljenih predlogov;

➤ posamezni predstavniki PU so predstavili naloge Policije in pooblastila, izpostavili so izvajanje pomoči, problematiko, ki se nanaša na medsebojno sodelovanje, problematiko s področja varstva okolja in dali predloge za izboljšanje medsebojnega sodelovanja na lokalnih nivojih. Predstavili so intervencijsko številka 113;

➤ posamezni predstavniki ZRD, vodstev RD in vodje čuvajskih služb so predstavili problematiko stanja v svojih okoljih in izpostavili nekatere predloge za izvedbo skupnih nalog s policisti;

➤ Samo Novak, predsednik RD Bled, je kot vzorec predstavil delovanje ribiškočuvajske službe, organizacijo dela, sodelovanje z lokalno policijsko enoto in ukrepe, ki so jih izvedli za povečanje učinkovitosti dela.

Ovrednotenje

Za potrebe ovrednotenja, s katerim smo želeli doseči stalno spremljanje samega procesa, ugotoviti kakovost izvajalcev in sestaviti oceno stanja, smo pripravili vprašalnike za udeležence, ki so jih ob zaključku izpolnili prostovoljno in anonimno.

Skupna ocena poteka delovnega posveta je bila sestavljena iz ocen slabo, dobro, zelo dobro, zajemala pa je predstavitev, obveščanje in informiranje o delovnem posvetu, lokacijo in prostor, oceno predavateljev. Udeleženci so skupno izpolnili in oddali vprašalnike. Rezultati so prikazani v preglednicah.

Predstavitev programa

	Zelo dobro	Dobro	Slabo	Skupaj
PU KRANJ	23	8	/	31
PU NM	/	/	/	
PU CE	/	/	/	
PU MB	/	/	/	
PU MS	28	5		33
PU NG	/	/	/	
PU KP	8	10		18
PU LJ	16	10		26
Skupaj	75	33		108

Obveščanje in informiranje o posvetu

	Zelo dobro	Dobro	Slabo	Skupaj
PU KR	18	10	3	31
PU NM	14	3		17
PU CE	/	/	/	
PU MB	19	3		22
PU MS	25	8		33
PU NG	7	9	2	18
PU KP	8	10		18
PU LJ	22	4		26
Skupaj	113	47	5	165

Lokacija in prostor

	Zelo dobro	Dobro	Slabo	
PU KR	20	11		31
PU NM	12	5		17
PU CE	/	/	/	
PU MB	13	8	1	22
PU MS	23	10		33
PU NG	9	9		18
PU KP	10	6	2	18
PU LJ	21	5		26
Skupaj	108	54	3	165

Ocena predavateljev

	Zelo dobro	Dobro	Slabo	
PU KRANJ	26	5		31
PU NM	15	2		17
PU CE	/	/	/	/
PU MB	20	2		22
PU MS	30	3		33
PU NG	13	5		18
PU KP	11	7		18
PU LJ	19	7		26
Skupaj	134	31		165

Sklepne ugotovitve

- Na podlagi povratnih informacij udeležencev ugotavljamo, da je bil program pripravljen in izveden v pravi smeri in je potekal skladno z namenom.
- Koordinacija in obveščanje sta potekala skladno z medsebojnimi dogovori in predhodnim pisnim obveščanjem strokovne službe RZS.
- Delovna okolja so bila ustrezno pripravljena, da so nudila kakovostno podporo izvajalcem in udeležencem.
- Delovno gradivo izvajalcev je bilo dobro pripravljeno in razumljivo predstavljano ter osredotočeno na cilje delovnega posveta.
- Sodelovanje s policisti ocenjujemo kot dobro in uspešno ter poteka v različnih regijah in okoljih stalno z različnimi stopnjami intenzivnosti.

V praksi sta se preventivna vloga in partnersko sodelovanje policistov s predstavniki RD, Zavoda za ribištvo in občinskimi redarstvom pokazala in odražala v izvedbi delovnega posveta na pobudo PP Bled, ki je potekal 16. aprila 2018 na Bohinjski Beli.

PP Bled se na svojem območju sooča z problematiko vlomov v osebne avtomobile, ki so parkirani ob strugi Save. Nekateri so last ribičev, drugi pa last turistov. Izrazitejša problematika nastane v času letne turistične sezone in je v mnogih primerih povezana z nedovoljenim ribolovom. Storitvi in kršitelji so vse bolj organizirani in drzni, zato situacije terjajo ustrezno organiziranost in sodelovanje med policisti in ribiškimi čuvaji, ki se zadržujejo v ribiškem okolju. Predstavljeno delovanje ribiških čuvajev iz RD Radovljica, RD Bled in RD Bohinj je temeljilo na poznavanju problematike in ustreznem odzivanju ob sumljivih pojavih. Prav omenjeni delovni posvet je osvežil primere iz prakse in dal izhodišča za čas, ko bo narava obremenjena z ljudmi, turisti, ribiči in tistimi, ki prihajajo s slabimi nameni.

- Predstavniki PU so zelo kakovostno predstavili naloge in pooblastila s področja dela Policije, primere iz dobre prakse, vsi pa so tudi podprli predloge za nadgradnjo medsebojnega sodelovanja.
- Predstavniki ribičev so v vseh regijah podali pobudo za nadaljevanje srečanj in sodelovanja s Policijo v obliki posvetov.
- Predstavljena je bila kritična ocena o delovanju drugih dejavnikov, ki delujejo na področju varstva narave, zlasti inšpekcijskih služb, ki so pristojne za varstvo okolja in varstvo voda. Odzivnost in vključevanje v problematiko na terenu sta slaba, prav tako je na posameznih regijah slaba dostopnost. V primeru večje operativnosti bi se stanje marsikje izboljšalo.
- Sodelovanje z ribiško inšpektorico je dobro, pozna problematiko delovanja RD in se po potrebi tudi vključuje k odpravi problematike.
- Seznanili smo se s predlogi, da bi organizirali posvet z drugimi pristojnimi inšpekcijskimi službami in da bi na lokalnih nivojih v reševanje vključili tudi več lokalnih dejavnikov, predstavnikov občinskih redarstev in drugih, ki se ukvarjajo s problematiko varstva naravnega okolja.

Zaključek

Naredili smo pomemben korak h krepitvi medsebojnega partnerstva, sodelovanja in zaupanja. Kako bomo to uresničili v praksi, je v največji meri odvisno od nas samih. Spremljati je treba dogajanja na terenu, se medsebojno obveščati in izmenjavati informacije. Verjemite mi, da bodo policisti z vso resnostjo in odgovornostjo sprejeli in obravnavali vsakršno koristno informacijo, ki jim jo lahko posreduje ribiški čuvaj. Sestavljen mozaik prinaša tudi odgovore in uresničitve. Ne moremo pa vedno in v vseh primerih pričakovati takojšnjega odziva policistov, kar je razumljivo, saj je njihov obseg nalog velik in zajema tudi prednostne obravnave, sta pa pomembna povezava in zabeleženje nekega dogodka in ne bomo vedno uspešni. Na primerih iz prakse se učimo in prinašajo izkušnje. Policisti so še vedno pomemben partner ribiškimi čuvajem, zavedati pa se moramo, da neko nalogo lahko opravijo samo v okviru njihovih pooblastil in pristojnosti.

Pripravil: Roman Zupanc, član Komisije za usposabljanje v ribištvo RZS

Velenjsko jezero

Premogovništvo spreminja podobo Šaleške doline. Zaradi intenzivnega rudarjenja prihaja do usedanja površja in nastajanja ugrezninskih jezer. Nastanek prvega sega v leto 1895. Jezera so skozi ta čas širili, zasipavali, pregrajevali, izsuševali in jim spreminjali imena (Malo jezero, Veliko jezero, Cigance, Kališnikov teiht, Kukukenberško jezero, Turnski teiht, Jezero pod hmeljem, Pesjansko jezero, Špičkov ribnik, Mali ribnik, Mladinsko jezero, Turistično jezero, Škalsko jezero, Plevelovo jezero, Velenjsko jezero, Družmirsko jezero, ...). Leta 1975 je bilo še sedem jezer s površino 136 ha, danes govorimo še samo o treh: Škalsko, Velenjsko in Šoštanjnsko jezero. Njihova zadnja izmerjena skupna površina že presega 250 ha in bo še naraščala, dokler bo v Šaleški dolini prisotno premogovništvo.

Velenjsko jezero v prostoru Šaleške doline (spletni atlas Geopedia).

Velenjsko jezero iz zraka (Atlas okolja).

Največje Šaleško ugrezninsko jezero je Velenjsko jezero. Njegov nastanek sega v leto 1948 in do danes še ni dokončno geomorfološko izoblikovano. Pod manjšim delom njegovega dna še vedno kopljejo premog in po napovedih rudarjev se bosta njegova globina in površina še povečali. Slednja se bo ustavila nekje pri 150 ha, kar ga bo uvrstilo med največja slovenska jezera.

Geografski in hidrološki podatki

Geografski in hidrološki podatki jezera ter pritokov:

- lokacija jezera: Mestna občina Velenje;
- površina jezera; 144,40 ha;
- dolžina jezera: 1.430 m;
- širina jezera: 1.210 m;
- obseg jezera: 5.000 m;
- pritoki: potok Lepena (iztok iz Škalskega jezera) in potok Sopote (Ljubela) s pritoki;
- padavinsko območje Škalskega jezera: 12,90 km²;

- padavinsko območje Sopote (Ljubela): 7,50 km²;
- vodni viri jezera na letni ravni (površinski odvodniki, jamske vode, padavinske vode jezera): 11,00 mio m³;
- odtok vode iz jezera na letni ravni: iztok iz jezera 10,30 mio m³, izhlapevanje (ocena) 0,70 mio m³;
- zamenjava vode v jezeru (ocena): 1.145 dni in se povečuje z večanjem prostornine jezera;
- iztok iz jezera: potok Lepena z izlivom v reko Pako.

Namembnost in upravljanje jezera ter vodne infrastrukture

Velenjsko jezero je po Uredbi o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Sloveniji (Uradni list RS, številka 52/07) sestavni del Velenjskega

ribiškega okoliša, ki ga je država 14. januarja 2009 s koncesijsko pogodbo št. 3420-155/2008/1 za trideset let dodelila v upravljanje RD Velenje. Nastanek RD sega v leto 1946, ko so se takratni ribiči organizirali v Ribiškem odseku sindikalne podružnice Rudnika Velenje, 26. maja 1968 pa ta odsek statusno preoblikovali v Ribiško društvo Velenje. Pri tem pa ne smemo prezreti, da je čas nastajanja, zasipavanja in preoblikovanja Šaleških jezer povzročil kar nekaj konfliktov med RD Velenje ter RD Paka Šoštanj pri uveljavljanju pravic do upravljanja teh ugreznin. Spor sta končali 7. decembra 1982 s podpisom delitvenega sporazuma po katerem je RD Velenje pripadlo Škalsko in Velenjsko, RD Paka pa Šoštanjnsko jezero.

Premogovnik Velenje je lastnik topljenih zemljišč in s tem tudi formalni upravitelj jezera, vlogo nosilca urejanja prostora ter razvoja rekreacije, športa in turizma pa je prevzela Mestna občina Velenje. Pristojnosti Direktorata R Slovenije za vode na jezeru so določene z Zakonom o vodah in mi njihove večje aktivnosti v tem prostoru, z izjemo občasnega spremljanja ekološkega ter kemijskega stanja kakovosti vode, ▶

DINAMIKA RASTI VELENJSKEGA JEZERA SKOZI ČAS (geodetski monitoring PV)									
Leto	1977	1980	1988	1992	1994	2000	2009	2014	2016
Površina v ha	80,85	93,00	110,00	125,52	125,45	135,00	142,40	144,30	145,00
Prostornina v mio. m ³	13,03	13,50	17,65	22,30	22,65	25,00	32,30	33,50	34,70
Globina v m povprečna	16,20	14,80	16,00	13,60	18,00	18,50	22,70	23,20	24,00
Globina v m maksimalna	40,00	34,00	40,50	53,00	51,20	54,20	55,60	62,40	63,40
Nadmorska višina	368,55	368,14	367,82	367,80	366,89	-	-	-	366,00

Velenjsko jezero od blizu

Kopališče, preden ga zasedejo kopalci

ni uspelo ugotoviti. Jezero namreč ni vpisano v *Seznam obstoječe javne vodne infrastrukture za varstvo pred škodljivim delovanjem voda*, kar pa ne izključuje njegove funkcije pri zadrževanju poplavnih voda padavinskega območja potoka Sopote in posredno potoka Lepene s Škalskim jezerom za zniževanje visokovodnega vala reke Pake.

Namenska raba in število obiskovalcev Velenjskega jezera in njegovega okolja bo naraščalo, s tem pa tudi konflikti med naravo in poselitvijo prostora ter med prisotnimi deležniki. Iz osebno zaznanih odklonov in izkušenj razreševanja tovrstne problematike na drugih vodah si dovolim občini, premogovniku, ribičem, ... predlagati pripravo akta upravljanja jezera ter

zdrževanja njegove vodne in komunalne infrastrukture. To je akt, ki bo na prisilni ali priporočljivi ravni urejal pravice in dolžnosti prisotnih deležnikov v času in prostoru jezera ter njihova ravnanja v normalnih in izrednih razmerah. Le na ta način bo zagotovljena večplastna uporabnost jezera in dinamičen razvoj prisotnih dejavnosti, zmanjševanje okoljskih škod ter nemoteno delo nosilcev vodnih pravic in drugih uporabnikov.

Kakovost vode pritokov in jezera

Potok Lepena teče skozi Škalsko jezero in od tu v Velenjsko jezero s precejšnim vplivom na njegove kakovostne parametre vode. O njih sem pisal v Ribiču 11/2017 in bi se tokrat ustavil zgolj na

kakovosti vode pritoka Sopote. Rezultati meritev v letih 1997 do 2009 ga po takrat veljavni klasifikaciji uvrščajo v II. kakovostni razred, kar izkazuje razmeroma nizko obremenjenost tega s komunalnimi odpadnimi vodami ter onesnaževali živalskega in kmetijskega izvora. Seveda pa to ne izključuje nepričakovanih (incidentnih) izlivov okolju nevarnih in škodljivih snovi (gnojnice), ki so v potoku povzročile nekaj obsežnejših poginov prisotnih domorodnih vrst rib ter rakov (1985, 1990, ...).

Do leta 1983 je bilo Velenjsko jezero odlagališče pepela Termoelektrarne Šoštanj in s tem kemijsko čezmerno onesnaženo (sterilno). Alkalnost vode (najvišje izmerjena Ph vrednost 12,3) ni omogočala življenjskih pogojev vodnih organizmov, zato so bili pogosti obsežni pogini rib. Da bi omilili negativne učinke, so istega leta pričeli z gradnjo nasipa z usedalniki. Žal pa ukrep ni bil učinkovit. Onesnažena transportna voda se je izcejala neposredno v jezero vse do leta 1994, ko so uredili zaprt sistem odpepeljevanja. Stanje alkalnosti se je normaliziralo. Je pa s tem izstopil problem dotoka dušikovih in fosforjevih hranil oziroma proces eutrofizacije jezerske vode ter posledično čezmerno razraščanje nitastih alg in makrofitov, poleti 1997 pa tudi prvo zaznavno cvetenje jezera s pojavom cianobakterij.

Inštitut za ekološke raziskave Erico Velenje od leta 2013 nadzira primernost vode Velenjskega jezera za kopanje z mikrobiološkimi analizami (koliformne bakterije in streptokoki fekalnega izvora) ter vzorčenjem fizikalno – kemičnih parametrov (temperatura, ph vrednost, prosojnost, vsebnost raztopljenega kisika, nasičenost z kisikom, vidne nečistoče, mineralna olja, amonij, nitrat, fenoli). Rezultati analiz 10 do 12 vzorčenj letno na območju Velenjske plaže izkazujejo, da je bila jezerska voda med letom 2013 in 2017 primerna za kopanje.

Nadzor kakovosti jezerske vode periodično opravlja še Direktorat RS za vode (Agencija RS za okolje) z vključitvijo Velenjskega jezera v državno imisijsko spremljanje kakovosti površinskih voda. Rezultati za obdobje od 2009 do 2016 izkazujejo dobro kemijsko in zmerno ekološko stanje, ki pa se poslabšuje. Pri tem pa ne moremo zanemariti tudi obremenjenosti jezerske vode s posebnimi onesnaževali (sulfat, molibden) ter izrazitim pomanjkanjem kisika v hipolimniju.

Vodni organizmi in ribištvo na jezeru

Z nastankom zaprtega Velenjskega jezera so se bistveno spremenili biotični

in abiotični dejavniki, ki so pogojevali spremembo biocenoze ter s tem ihtio-favne. Prvotne reofilne ribe in rake potoka Lepene (potočna postrv, kapelj, rak koščak) ter Sopote (potočna postrv, kapelj) so z vlaganjem zamenjale oligoreofilne in limnofilne vrste rib, vključno z raki ter školjkami. O prisotnih ribah v jezeru je vrsta pisnih virov (Ihtiološka inventarizacija jezera 1996, razvojni projekt Šaleška jezera – vodni vir in izzivi 2011, ...). Ker pa se ti podatki pri vrstah rib razhajajo, povzemam Ribiški kataster za obdobje od leta 2000 do leta 2016:

- postrvi (*Salmonidae*): potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), jezerska postrv *Salmo trutta lacustris*;
- krapovci (*Cyprinidae*): krap (*Cypri-*

nih jezer. Ta ni stalna oziroma se bo spreminjala z vplivnimi abiotičnimi in biotičnimi dejavniki jezera, predvsem pa z vlaganji rib in ribolovom. Iz lastnega védenja in izjav naključno vprašanih ribičev povzemam, da je ribiško gospodarjenje z Velenjskim jezerom dobro. Mu pa še manjka tisti del, ki vključuje upravljanje in vzdrževanje jezera na točkah, kjer ribištvo trči v interese drugih deležnikov (plovni in ribolovni režim, ribiška tekmovalna steza in tekmovanja, športni ribolov in vodni športi, ...). Moram pa v zaključku mojega razmišljanja pohvaliti RD Velenje in dolgoletnega gospodarja Ivana Kumerja za pravočasno in humano rešitev preteče grožnje preselitve črnega somiča (*Ameiurus*

omenjam makrofite, se mi zdi umestno opozoriti pristojne še na pravočasno ukrepanje pri razraščanju prisotnega japonskega dresnika.

Rekreacija, gostinstvo in turizem

V Sloveniji ni primera tako skokovite urbanizacije nekega umetnega jezera, kot je Velenjsko. Postavili so 250 tipskih počitniških hišic v naselju Kunta Kinte, parkovno uredili južno in vzhodno obalo jezera, uredili številne sprehajalne, kolesarske, konjeniške in tematske poti z urbano opremo, zgradili niz rekreacijsko-športnih objektov (mini golf, čolnarna, plaža z infrastrukturo, vodni park, igrišča za odbojko na mivki, košarko, nogomet, tenis, pasjo

Velenjska čolnarna s plažo

Prostor kjer v senci dreves lovijo ribiči

nus carpio), srebrni koreselj (*Carassius gibelio*), linj (*Tinca tinca*), ploščič (*Abramis brama*), androga (*Blicca bjoerkna*), zelenka (*Alburnus alburnus*), klen (*Squalius cephalus*), bolen (*Aspius aspius*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), rdečoeka (*Rutilus rutilus*);

- pravi somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);
- pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Sander lucioperca*);
- sončni ostriži (*Centrarchidae*): sončni ostriž (*Lepomis gibbosus*);
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- raki deseteronožci (*Astacidae*): jelševac (*Astacus astacus*).

Med podatki o vlaganjih in spletnih objavah pa sem zasledil še prisotnost pohre (*Barbus balcanicus*, belega amurja (*Ctenopharyngodon idella*), rjavega somiča (*Ameiurus nebulosus*), jezerske brezzobke (*Anodonta cygnea*) in tolstolobika (vrsta ni navedena). Gre za klasično sestavo domorodnih in tujerodnih vrst rib slovenskih umet-

melas) iz rudniških depresij v Velenjsko jezero. Žal to ni uspelo upravniku jezera pri vnosu školjke potujoče trikotničarke (*Dreissena polymorpha*). Agencija RS za okolje v sporočilu 20. septembra 2016 javnost seznanja, da je ta invazivna školjka v jezeru že prisotna. Njen vnos pa me niti ne preseneča ob pogledu na številne jadralske deske in druga (neoprana ter nerazkužena) plovila rekreativcev z vseh koncev Slovenije.

Velenjsko jezero z neposredno okolico predstavlja tudi ornitološko pomembno območje. Iz raziskave B. Doberška in D. Bordjana Letna dinamika, naravovarstveno vrednotenje in pregled podatkov o pojavljanju vodnih ptic na Šaleških jezerih iz leta 2016 je razvidna prisotnost kar 53 vrst ptic. Število teh pa bo verjetno še naraščalo z razraščanjem prisotnih makrofitov (klasasti rmanec, kodrasti in nitasti dristavec, rumeni blatnik, velika in mala podvodnica, rogoz, trstika, ...) v tistih delih jezera, ki so zaradi gradnje nasipa in ugrezanja še goli. In ko že

plažo, šolo potapljanja, ...), postavili bogato gostinsko in turistično infrastrukturo (restavracija Jezero, MiaMia, najrazličnejši prodajni kioski, kamp, postajališče avtomobov, ...). S tem pa razvojni načrti mestne občine še niso zaključeni. Že v bližnji prihodnosti načrtuje z zasebnimi investitorji postavitev večnamenskega stolpa in izgradnjo luksuznega plavajočega hotela. Gre za pomembne pridobitve, ki bodo z ostalo naravno, kulturno, gostinsko in turistično ponudbo Velenja, Šoštanja in okolice predstavljale pomemben dejavnik razvoja turizma v slovenskem prostoru. Seveda pa bo ta razvoj potrebno skrbno načrtovati in usklajevati z ekološko ranljivostjo jezerskega prostora. In na koncu si tem snovalcem razvoja, brez vsakršne zlobe, dovolim še predlagati zasaditev drevesne zaves, ki bo skrila pogled na nekoliko moteče šoštanjske dimnike.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Izlov tujerodnih vrst iz ribnika Tivoli

Z besedno zvezo celinske vode označujemo povezano skupino habitatov, ki jim grozi celo večje zmanjšanje biotske pestrosti kot kopenskimi. Degradacijo habitatov povzročajo številne človeške aktivnosti, med katerimi so najbolj ogrožujoče vnos invazivnih tujerodnih vrst, onesnaževanje, prelov in regulacije (Hassall, 2014).

V spletnem iskalniku Slovar slovenskega knjižnega jezika je beseda ribnik opisana kot:

ribnik - samostalnik moškega spola; večja umetno narejena kotanja z zajezeno vodo, zlasti za gojenje rib. Precej splošen opis za termin, ki zaradi svoje široke definicije sproža nemalo težav pri sporazumevanju. Ribniki so v okolju manjši elementi in jim zato navadno ne pripisujemo pomembne vrednosti pri vzdrževanju regijske biotske pestrosti, posebno v primerjavi z večjimi vodnimi telesi, kot so jezera in raznoliki rečni habitati (Hassall, 2014). Kljub vsemu pa lahko pomembno prispevajo k skupnemu številu vrst na različnih območjih širšega geografskega prostora (γ -diverziteta). Posamezni ribnik namreč naseljuje malo vrst (nizka α -diverziteta), vendar pa se lahko vrstna sestava med ribniki zelo razlikuje kot posledica raznolikosti habitatov (zaradi različnih abiot-skih in biotskih razmer v njih), kar poveča skupno število vrst in posledično vpliva na večjo biotsko pestrost (β -diverziteta). Zaradi omenjene raznolikosti lahko ribniki na nekem območju po številu vrst prekašajo celo večja območja mokrišč, ki so sicer habitatno bolj homogena (Hassall, 2014).

V svetu in tudi v Sloveniji so le redki ribniki zavarovani ali kako drugače ovrednoteni kot pomembnejši element v okolju, ne glede na prej opisana znanstvena dognanja. S sprejetjem Odloka o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost 1984 (RPLS, 2018) so ribnik Tivoli kot pomemben del naravne dediščine prepoznali že kmalu po njegovi izgradnji. Tivolski ribnik je uredila Mestna

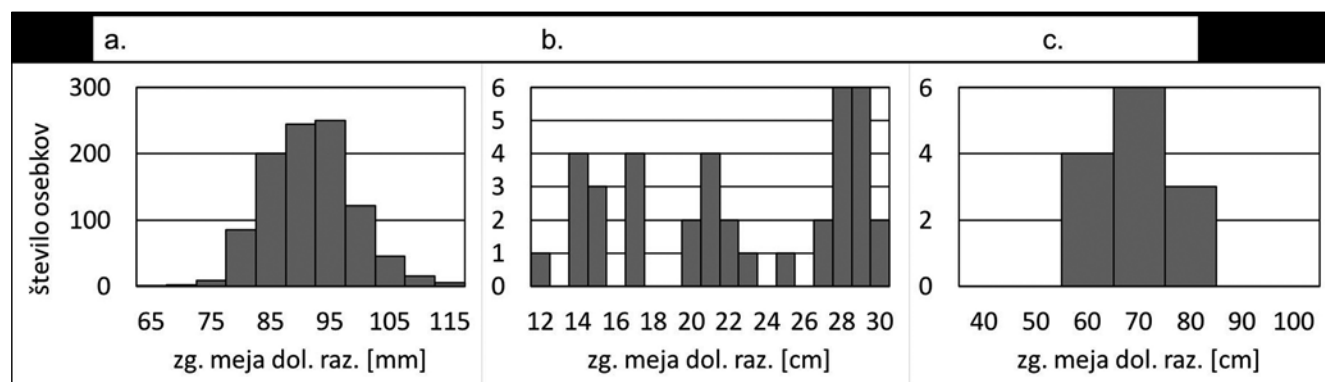

Slika 1: Elektroribolov iz čolna. V ozadju zabodna mreža in visoke brežine ribnika Tivoli.

občina Ljubljana (MOL) leta 1880 predvsem za namene drsanja, zaradi česar je bil prvi upravitelj ribnika drsalno društvo Laibacher Eislaufverein. V poletnih mesecih so na ribniku organizirali čolnarjenje in vanje naselili okrasne vrste rib ter vodne rastline, kasneje pa je z ribnikom več let upravljala RD Barje. Ob podpori Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN) je MOL leta 2015 zaščitila ribnik kot naravni spomenik z Odlokom o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Med ukrepe za upravljanje in zaščito ribnika je med drugim uvrstila tudi prepoved vnosa rib in ribolova. Ves čas od nastanka pa ima ribnik predvsem javni značaj

in je namenjen sprostitvi obiskovalcev, rekreaciji in estetskemu doživljanju okolja. Leta 2017 je z Odlokom o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka koncesijo za upravljanje pridobila Snaga Javno podjetje, d. o. o.

Med največje težave ribnika Tivoli spada premajhen in nestalen dotok vode, kar se odraža predvsem poleti, ko se voda čezmerno segreva. Zagotovo pa ni zanemarljiva tudi prisotnost številnih invazivnih tujerodnih vrst, ki izpodrivajo naše domorodne prebivalce ribnika. V ribniku so v preteklosti poleg rib zabeležili tudi tujerodne želve, o prisotnosti rakov pa doslej še ni bilo raziskave. V ribniku se je precej razrastle tudi lokvanj, ki od

Slika 2: Frekvenčni histogram za izlovljene vrste: a) sončni ostrž, b) ameriški somič, c) krap

poletja do pozne jeseni skoraj v celoti prekri-va vodno površino. Skladno z odlokom pa upravljavec ribnika razrasli lokvanj konec vsake sezone redno odstranjuje in tako pomembno vpliva na zmanjšanje evtrofikacije. Zaradi vse pogostejših poginov rib v poletnih mesecih se je MOL v letu 2017 odločila iz ribnika odstraniti tujerodne vrste rib in tako dodatno zmanjšati težave z evtrofikacijo ter omogočiti povečanje števila domorodnih vrst, ne le rib, temveč tudi žuželk, dvoživk in drugih, na vodo vezanih organizmov.

Tako smo Zavod REVIVO kot izbrani izvajalec odstranjevali tujerodne ribje vrste v ribniku Tivoli v sodelovanju z MOL, ZRSVN in RD Barje spomladaj 2017. Za

Slika 3: Izobraževanje o problematiki tujerodnih invazivnih vrst

najprimernejšo metodo smo izbrali elektro-ribolov s pomočjo čolna in pregradnih zabodnih mrež, saj nismo želeli negativno vplivati na potencialno prisotne domorodne vrste rib (slika 1). Elektoribolov je nedestruktivna metoda, s katero ribe začasno omamimo, jih zajamemo s posebej prirejeno mrežo in po potrebi nepoškodovane izpustimo nazaj v vodno telo. Za nadzorovan in uspešnejši izlov smo ribnik pregradili na vzporedne sektorje s 50-metrskima zapornima mrežama. Po izlovu smo ujete ribe začasno zadržali v plastičnih kadeh, kjer smo določili vrste, jih prešteli in jim izmerili dolžino. Tujerodne vrste rib sta prevzela Živalski vrt Ljubljana za hrano živalim in RD Barje za preselitev v druga vodna telesa v njihovem upravljanju. Domorodne vrste rib smo vrnili v ribnik (Pengal in Cokan, 2017).

Odlov tujerodnih vrst rib iz ribnika Tivoli smo opravili v tednu med 3. in 7. aprilom 2017, saj v tistem času lokvanj še ne cveti. Skupno smo zabeležili 1.031 osebkov petih različnih vrst s skupno maso 88,48 kg. Od domorodnih vrst rib smo v ribniku ujeli le klena (*Squalius cephalus*) ter tri osebkve vrste rdečeoka (*Rutilus rutilus*). Precej številnejše so bile tujerodne vrste, saj smo ulovili 13 krapov (skupna masa 68,60 kg), kar 976 tujerodnih sončnih ostrižev (*Lepomis gibbosus*) in 38 ameriških somičev (*Ameiurus*; Pengal in Cokan, 2017).

Za najštevilnejši ujeti vrsti sončni ostriž in

rod ameriški somič smo pripravili dolžinsko frekvenčni histogram. Pri sončnih ostrižih je prevladoval velikostni razred od 8,6 do 9,5 cm, med majem in julijem pa bi se začeli drstiti (Povž in sod., 2015). Najmanjši ujeti osebek je meril 6,3 cm in največji 11,5 cm (slika 2), iz česar sklepamo, da v času vzorčenja še ni bilo nove generacije (Pengal in Cokan, 2017).

Iz rodu ameriški somiči imamo v Sloveniji potrjeni dve vrsti, in sicer rjavega (*Ameiurus nebulosus*) in črnega (*A. melas*) somiča, v Evropi pa se pojavlja tudi pikasti somič (*A. punctatus*). Glede na izmerjene velikosti lahko sklepamo, da smo izlovili predvsem starejše ribe, saj je povprečna velikost rjavega somiča od 20 do 30 cm in črnega od 15 in 30 cm (Povž

in sod., 2015). Največji osebek v našem uplenu je meril 30 cm, najmanjši pa 11,4 cm. Majhna številčnost ameriških somičev v uplenu je bila pričakovana, saj so v dneh pred izlovom ribiči RD Barje opravili ribolovno akcijo, v kateri so iz ribnika odstranili znatne količine predstavnikov tega rodu. Velja tudi, da metoda elektroribolova za izlov somičev ni učinkovita, saj se zadržujejo na muljastem dnu, kar vpliva na prevodnost električnega toka, ki tako ni dovolj visoka za učinkovito omamo (Pengal in Cokan, 2017).

Izlovljeni krapji so merili od 55 do 75 cm, večina pa je bila v velikostnem razredu od 65 do 70 cm (Pengal in Cokan, 2017). V ribniku se je pojavljala gojena oblika krapa, ki jo po Povž in sod. (2015) uvrščajo med pasmo brez lusk ter vmesno obliko (prisotnih nekaj lusk), sicer znano kot krap zrcalar.

Čezprav natančnejših popisov drugih organizmov nismo opravili, smo ob naštetih ribjih vrstah mimogrede opazili še druge zanimive prebivalce ribnika – paglavce zelene žabe, kačje pastirje in gnezdo zelenonoge tukalice (*Gallinula chloropus*), od rastlin pa trstičje in lokvanje.

Kot je razvidno iz seznama najdenih vrst rib, lahko zaključimo, da v ribniku prevladujejo invazivne tujerodne vrste rib, ki s svojo prisotnostjo onemogočajo preživetje številnim domorodnim vrstam rib, kot so ploščič, klen, rdečeoka, linj, ščuka, rdečeperka, zelenika, jelševac itn. Še posebno

je ogroženo preživetje iker in mladice omejenih vrst ob tako številčnih populacijah sončnih ostrižev in somičev, katerim so ikre in mladice drugih vrst pomemben vir hrane. Na nižjo stopnjo razmnoževanja in preživetja domorodnih vrst rib, ki jih je vložila RD Barje v letih 2013 in 2014, vplivata tudi slaba prosojnost ribnika, ki jo z ritjem po blatnem dnu povzročajo predvsem krapji in somiči (Pengal in Cokan, 2017).

Ob vsem naštetem lahko zaključimo, da je vrstna pestrost v ribniku Tivoli precej majhna (Pengal in Cokan, 2017) in sta njegova zaščita in izvajanje ustreznih ukrepov za izboljšanje stanja nujna za obnovo tega naravnega spomenika.

Naše aktivnosti so pritegnile pozornost številnih sprehajalcev, obiskovalcev ribnika in parka Tivoli ter širše javnosti, s čimer smo na konkretnem primeru ribnika Tivoli dodatno opozorili na problematiko širjenja invazivnih tujerodnih vrst in posledice njihove prisotnosti v naravnih okoljih (slika 3; Pengal in Cokan, 2017).

Z našim izlovom in prehodnim izlovom somičev, ki so ga opravili ribiči RD Barje, smo sicer bistveno, vendar na žalost le začasno zmanjšali populacije tujerodnih vrst rib v ribniku Tivoli. Za trajno odstranitev bi bili potrebni veliko obsežnejši in dolgotrajnejši ukrepi, ki bi zajemali tudi ukrepe za omejevanje vnosa tujerodnih organizmov v ribnik. Z rednim odstranjevanjem tujerodnih rib, ob nadziranem hkratnem vstavljanju domorodnih vrst rib in rastlin, bi si domorodne populacije rib počasi opomogle (Pengal in Cokan, 2017), povečala pa bi se tudi število in pestrost dvoživk ob hkratnem zmanjšanju strmine bregov (Lešnik, 2003), za katere so takšni habitati nadvse pomembni. Mestni ribnik bi tako lahko postal zanimivo vodno telo, kjer bi si okoliški učenci/dijaki/študentje in splošna javnost ob blizu ogledali številne vodne živali in rastline ter spremljali spremembe med letom, s čimer bi pozitivno vplivali na naravovarstveno zavest pri ohranjanju drugih vodnih teles in organizmov.

Eva Horvat, mag. ekol. biod.
(Zavod REVIVO),

Blaž Cokan, univ. dipl. geog.
(Zavod REVIVO),
dr. Polona Pengal, univ. dipl. biol.
(Zavod REVIVO)

Viri

Hassall, C., 2014. The ecology and biodiversity of urban ponds. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Water*, 1 (2). pp. 187–206.

Lešnik, A., 2003. Inventarizacija dvoživk (Amphibia) v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. http://www.ckff.si/dokumenti/inventarizacija_dvozivk_tivoli.pdf

Pengal, P. in Cokan, B., 2017. Poročilo: Odstranjevanje tujerodnih ribjih vrst v ribniku Tivoli. Zavod za ihtiološke in ekološke raziskave, Šmartno pri Slovenj Gradcu, 20 str.

Povž, M., Gregori, A. in Gregori, M., 2015. Sladkovodne ribe in piškurji v Sloveniji. Zavod Umbra, Ljubljana, 293 str.

RPLS – Register lokalnih skupnosti, Uradni list Republike Slovenije, d. o. o.: <http://rpls.pisrs.si/Predpis.aspx?id=47902&obcina=LJUBLJANA>

Izločala pri ribah

Pri presnovi v ribjem telesu nastajajo škodljive in nepotrebne snovi, ki se izločajo s prebavili, dihali in urinom. Osrednji organ za izločanje urina so ledvice, ki imajo pri ribah poleg izločalne vloge še krvotvorno in vlogo žleze z notranjim izločanjem.

Ledvice so parni organ podolgovate oblike in temno rdeče barve ter ležijo v trebušni votlini pod hrbtenico in se bistveno razlikujejo od značilno oblikovanih ledvic pri sesalcih. Ledvice sestavljata levi in desni trak, ki pri večini rib kostnic potekata od začetka glave takoj za srcem do anusa (zadnjične odprtine), pri nekaterih ribah pa se podaljšujejo še naprej v repni del. Pri odraslih ribah ledvice po zgradbi in vlogi delimo na tri dele. Sprednji del ledvic (*pronephros*), imenovan tudi glava ledvic, je pred pregrado, ki loči srčno od prsno trebušne votline, srednji del (*mezonephros*) pa leži pod hrbtenico in se nadaljuje od že omenjene pregrade do anusa. Od drugih organov trebušne votline jih loči trebušna stran potrebušnice (*peritoneum*). Oblika srednjega dela ledvic je odvisna od oblike ribjega mehurja.

Zadnji del ledvic (*metanephros*), ki sega za anusom v repni del, ima le malo vrst rib in je bodisi v hrbteničnem kanalu, kjer potekajo žile (hemalni kanal), ali pa v repnem delu telesa. Vsi naštetih po zgradbi in vlogi različni deli ledvic so lahko, odvisno od vrste rib, med seboj združeni ali pa povsem ločeni, prav tako sta, odvisno od vrste rib, lahko združena ali razdvojena levi in desni trak ledvic. Pri krapu je srednji del ledvic iz treh delov, tako da dva kraka potekata okrog zožitve ribjega mehurja in so ledvice videti kot dve nepravilni tristranični piramidi. Pri potočni postrvi in smuču pa se ledvice razdelijo na sprednji in srednji del.

Pri ribah se tudi vloga ledvic bistveno razlikuje od vloge, ki jo imajo ledvice v pri drugih vretenčarjih. Poleg izločalne (ekskretorne) vloge imajo ribe še krvotvorno (hematopoetsko) in vlogo žlez z notranjem izločanjem (endokrini), namesto nadledvične žleze, ki je ribe nimajo. Pri višjih vretenčarjih nadledvična žleza izloča hormone kortikosteroide, ki uravnavajo metabolizem natrija in kalija, ogljikovih hidratov in imajo pomembno vlogo v spolnem življenju organizmov. Obseg tkiva, ki ima eno od omenjenih vlog, je pri različnih vrstah različen, na splošno pa v prednjem delu ledvic prevladuje krvotvorno tkivo, v zadnjem delu pa tkivo za izločanje. Osnovo krvotvornega tkiva tvori retikularno tkivo, ki ga sestavljajo razvojne in zrele oblike krvnih celic; ribe namreč nimajo kostnega mozga, zato se kri v glavnem tvori v ledvicah in vranici, v manjši meri pa tudi v črevesju. Krvotvorno tkivo teh organov sestavljajo torej razvojne in zrele oblike eritrocitov, granulocitov, limfocitov, monocitov in trombo-

citov. Ta del ledvic je nujen vzorec tkiva pri laboratorijskem ugotavljanju povzročiteljev bolezni rib. Poleg vranice, srca in včasih tudi možganov je obvezni del laboratorijske preiskave vzorec tkiva pronefrosa, v katerem so pri vsakem sistemskem obolenju zagotovo prisotni povzročitelji bolezni – virusi ali bakterije.

Naloga ledvic je, da iz krvi odvajajo

Ledvice pri ribi

odvečne in škodljive snovi iz organizma v obliki urina. Pri vseh vretenčarjih je osnovna gradbena in funkcionalna enota ledvic kanal, imenovan nefron, v katerem se v kapilah glomerulov filtrira kri in zbira urin ter usmerja v sečevod. Vsi kanalčki, ki jih je nešteto, so povezani v tkivo, ki je izločalni del ledvic. Odvisno od stopnje filogeneze (izvor in razvoj neke vrste) in ontogeneze (razvoj organizma od oploditve jajčne celice do smrti) imajo ribe različne vrste ledvic. V času embrionalnega razvoja nastanejo predledvice, sestavljene iz več kanalčkov, ki se združijo in končajo v skupnem izvodu, ki se konča v zadnjem delu črevesa. Iz pronefrosa se razvije mezonefros, ki ima pri večini rib kostnic vse življenje vlogo ledvic, pri višjih vretenčarjih pa se razvijejo prave ledvice ali metanefros. Nekatere živorodne vrste rib, kot so na primer akvarijske ribe platiji (*Xiphophorus*) in gupiji (*Poecilia*) ter še nekatere druge ribe, imajo pronefros vse življenje. Pri večini rib pronefros zavzema sprednji del, mezonefros pa zadnji in sestavlja glavno tkivo ledvic.

Posamezni nefroni prednjega dela ledvic se združujejo v Wollfovo izodilo (ductus Wolffii), ki je primarni sečevod. Če ribe nimajo sečnega mehurja (*vesica urinaria*), se primarna sečevoda obeh ledvic spojita v enega, ki se konča pri analni in spolni odprtini v urogenitalni papili. Pri ribah iz skupine jesetrov (*Acipenseriformes*) so na

primarne sečevode spojena tudi izvodila spolnih žlez. Za razliko od njih so pri pravih kostnicah (*Teleostei*) sečevodi samostojni. Med prehodom skozi ledvične kanalčke se spremeni sestava primarnega urina, saj se v kanalčkih vsrkajo za organizem potrebne snovi. Snovi, ki nimajo vrednosti za organizem ali jih je v krvi preveč, se ne vsrkajo. Tako kot rezultat filtracije v glomerulih in absorpcije ter sekrecije v kanalčkih nastane urin. Ker različne vrste rib živijo v različnih vodnih okoljih ter se razlikujejo tudi po načinu prehrane in tudi drugih značilnostih, se ekskrecija v ledvicah primerno razlikuje. Razlike pogosto kažejo, da so različni deli nefrona različno razviti. Ledvice sladkovodnih rib imajo v razmerju z morskimi veliko večjo telesno maso. Skozi ledvice sladkovodnih rib namreč prehaja znatno več vode kot skozi ledvice morskih in je zato v eni ledvici več kot 10 000 glomerulov. Ledvice izločajo tudi hormon renin, ki v njih povečuje krvni tlak. Pri morskih ribah je sicer dobro razvitih glomerulov precej manj.

Pri izločanju dušikovih snovi pri sladkovodnih in morskih ribah imajo veliko vlogo škrge, ker se od skupne količine dušičnih snovi samo 7 do 25 % izloča z urinom. Morske ribe živijo v hipertonični, zato izgubljajo vodo, sladkovodne ribe pa živijo v hipotonični raztopini, zato voda neprestano vdira vanje. Voda, ki zaradi osmoze prispe v telo, po krvi potuje do ledvic in se z urinom izloča iz organizma. Pri sladkovodnih ribah je zato količina zelo razredčenega urina velika in pri različnih vrstah rib različna ter se giblje od 40 do 400 ml na kg telesne teže. Dnevna količina izločenega urina pri jegulji je 3 do 7 ml/kg v morski vodi in 60 do 140 ml/kg v sladki. Sulec ima 70 do 95 mg urina/kg, krap 40 do 100, som od 50 do 110 in linj 35 do 110 ml/kg telesne mase urina. Pri morskih in sladkovodnih ribah je urin rahlo kisel do rahlo lužnat, saj se vrednost pH giblje od 6,4 do 7,4. Ribji urin vsebuje kreatinin, amonijak, aminokislino in sečno kislino. Kislost urina se poveča, ko so ribe v stresnem stanju. Takrat se poveča vsebnost mlečne kisline v krvi in posledično tudi v urinu.

Razmeroma veliko količino urina je treba upoštevati pri vzreji rib in njihovem transportu, kjer je treba skrbeti za primerno in pravočasno izmenjavo vode, v kateri ribe živijo oziroma jih prevažamo.

Med izločki so najpomembnejše dušične snovi, ki nastanejo pri razgradnji beljakovin. Ribe potrebujejo za osmoregulacijo zelo veliko metabolične energije in jo zato neka-

tere vrste lažje, druge pa težje vzdržujejo. Da to lahko nemoteno počno, potrebujejo življenjske razmere brez stresa in primerno prehrano. Pri sladkovodnih ribah na zunaj posledice nepravilne osmoregulacije opazimo v nabiranju tekočin v telesnih votlinah. Najočitnejši znaki so eno- ali obojestranska izbuljenost oči (eksoftalmus), napihnjene trebuh (ascites) in nasršene luske (lepidortosis). Največkrat gre za nepopravljivo poškodbo ledvic, ki nastane zaradi raznih bakterijskih in virusnih okužb rib. Opisani trije znaki so poleg pogina rib znaki, da so ribe zbolele. So pa ti znaki zelo neznačilni, saj se pojavijo skoraj pri vseh bakterijskih in virusnih boleznih rib. Na podlagi naštetih znakov ni mogoče postaviti diagnoze, povsem gotovo pa je, da gre za resno obolenje, za katerega je treba čim prej ugotoviti vzrok in pravilno ukrepati.

Za nemoteno osmoregulacijo rib je problematična tudi nenadna sprememba osmotskega tlaka v vodi. Na to moramo misliti, ko premeščamo ribe v vodo, ki je niso vajene in jih je treba nanjo počasi privajati. Na osmoregulacijo ne smemo pozabiti tudi pri zdravljenih solnih kopelih, pri katerih moramo ribe ves čas nadzorovati in kopel pravočasno prekiniti. Ribam, ki so

v neprimernih razmerah in pod stresom, z dodatkom majhnih količin soli lahko nekoliko pomagamo uravnati osmoregulacije. To deluje le kratek čas, zato je treba dolgoročno stres odpraviti ali pa ga vsaj zmanjšati. Nasprotno od sladkovodnih rib pa morske vodo neprestano izgubljajo, ker je osmotska koncentracija v okolici višja kot v ribjem telesu. Da bi to vodo nadomestile, morske ribe pijejo/goltajo vodo, resorbirajo pa je 50 do 80 %. Da bi se zaščitile pred prevelikimi izgubami vode, je za razliko od sladkovodnih rib tudi količina urina znatno manjša, osmotska koncentracija pa precej višja. Majhna potreba po izločanju vode prek ledvic povzročil, da je pri morskih ribah precej manj ledvičnih glomerulov kot pri sladkovodnih ali pa jih sploh ni.

Skupina rib, ki jih imenujemo diadromne (ki živijo v morju in se selijo v sladke vode ali obratno), pa imajo dobro razvit mehanizem za prilagajanje različnim osmotskim okoliščinam, za kar so zlasti odgovorne ledvice, ki imajo temu primerno razvite glomerule, ki se lahko odzovejo z različno količino urina. Skupino rib, ki se lahko prilagodijo različnim osmotskim koncentracijam, imenujemo eurihalne ribe, za razliko od stenohalidnih vrst, ki ne prenesejo večji

nihanj. Znano je, da anadromni (živijo v slani vodi, razmnožujejo pa se v sladki) salmonidi, kot je losos, v fazi iker in mladice ne morejo živeti v morski vodi. Nasprotno pa katadromna (živi v sladki, razmnožuje pa se v slani vodi) jegulja v stadiju zaroda ne more živeti v sladki vodi.

Pri nekaterih eurihalnih ribah ni povezave med selitvijo in spolnim ciklom. Nekateri se selijo le na kratke razdalje, po navadi pa iz sladke vode v brakično. Večina so to morske ribe (anadromne selivke), ki izhajajo iz filogenetsko (razvojno) starega reda *Clupeiformes*. Iz tega izhaja, da imajo ledvice morskih rib večjo sposobnost prilagoditve različnim osmotskim okoliščinam kot sladkovodne ribe.

Prof. dr. Vlasta Jenčič

Literatura

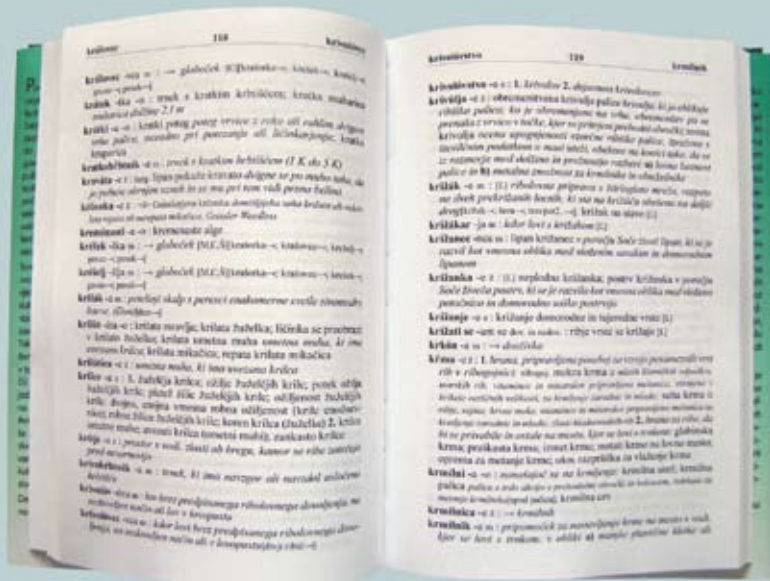
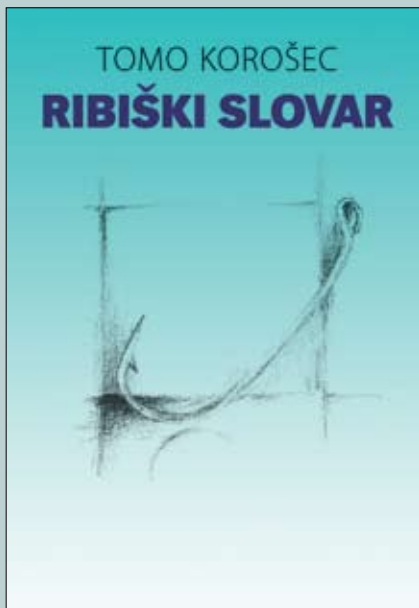
Bogut, I., Novoselić, D., Pavličević, J. (2006). Biologija riba, Poljoprivredni fakultet, Osijek.
Fijan, N. (1963). Anatomija, histologija, fiziologija i embriologija riba, predavanja »Ribogojstvo i bolesti riba, III. stupanj«, Zagreb, interni izvod.

Jenčič, V. (2017). Osmoregulacija pri ribah. *Ribič* : glasilo slovenskega ribištva, 76: 369–370.

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO • NOVO • NOVO • NOVO •

RIBIŠKI SLOVAR

dr. Toma Korošca

Cena izvoda je 24 evrov + poština
Naročite ga lahko na elektronskem naslovu
info.rzs@ribiska-zveza.si
ali na telefonski številki
041/738-849

Obeležitev svetovnega dne prehodnosti voda za ribe

V soboto, 21. aprila, je Zavod za ribištvo Slovenije na tribunah ob tekmovalni kajakaški progi na Savi v Tacnu pripravil krajšo prireditev v obeležitev svetovnega dne prehodnosti voda za ribe (WFMD – World Fish Migration Day) in se tako pridružil različnim organizacijam širom sveta, ki se s sloganom **Prehodnost = prihodnost** trudijo ozavestiti ljudi o pomembnosti prehodnosti rek in omogočeni prosti selitvi rib. Ta cilj je letos podprlo 62 držav s 519 različnimi dogodki.

Prisotnim sta nekaj besed na to temo spregovorila dr. Daša Zabrc (ZZRS) in dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS, in posebej izpostavila perečo problematiko, ki je povezana z dragoceno populacijo sulca v srednji Savi.

Na žalost smo ravno ljudje tisti, ki z nedodelanimi posegi vse prepogosto uničujemo in krčimo naravno okolje živalskim vrstam. Zato slogan svetovnega dneva prehodnosti voda za ribe izpostavlja usodno povezanost rib, rek in ljudi. Izgradnja vodnih pregrad razdeli prvotno enovito življenjsko okolje, posledično pa nastane izolacija populacije ribjih vrst. Tako se slabi njihova vitalnost, v najslabšem primeru pa lahko posamezna ribja vrsta popolnoma izgine na določenem območju. Stanje je mogoče ublažiti z izgradnjo ribjih stez, ki ribam omogočajo vsaj delno povezanost in dostop do zanje življenjsko pomembnih okolij, kot so dristišča. Njihovo načrtovanje in izgradnja pa sta zahtevna in kompleksna naloga, ki terja veliko strokovnost načrtovalcev. K sreči imajo na Zavodu za ribištvo Slovenije med drugim tudi številne strokovnjake s tega področja. Med njimi vodilna dr. Daša Zabrc je ob tej priložnosti med drugim poudarila, da ribje steze omogočajo zgolj prehodnost, ne rešujejo pa težav uničenega življenjskega okolja, ki ga povzroči izgradnja hidroelektrarn (HE).

Še posebno skrb vzbujajoča je načrtovana gradnja HE na srednji Savi. Tak poseg bi povzročil pogub-

Udeleženci prireditve v Tacnu ob svetovnem dnevu prehodnosti voda za ribe. Osrednja tema je bil sulc, posebno dragocena populacija srednje Save.

ne posledice za nekatere ribje vrste. Kot najbolj izstopajoč primer lahko izpostavimo sulca, ki bi bil življenjsko prizadet. Leta 2008 je bila populacija sulca na srednjem odseku reke Save (srednja Sava) prepoznana kot največja v Sloveniji, sedem let pozneje pa je bila srednja Sava ocenjena in prepoznana za enega največjih in najpomembnejših rečnih odsekov za sulca na Balkanu, kjer je še vitalen genski sklad in populaciji omogoča dolgoročno preživetje.

Leta 2013 je Slovenija kot območje Natura 2000 razglasila odsek Sava-Medvode-Kresnice ter tako skoraj v celoti zaščitila populacijo sulca srednje Save in njegovo življenjsko okolje. Načrtovana izgradnja verige HE na omenjenem območju bi zato pomenila gotovo izumrtje populacije sulca, ki je sedaj ne le osrednje jedro vrste v Sloveniji, temveč tudi eno od najvitalnejših populacij na celotnem naseljenem prostoru Evrope.

Zato je seznanjanje široke javnosti s to problematiko ključnega pomena za doseganje trajnih učinkov in rešitev na tem področju. Vsi skupaj in vsak zase lahko namreč veliko prispevamo v mozaik pestrosti vrst in tako omogočimo, da bodo naravno bogastvo, kot ga imamo danes, lahko občudovali tudi naši prihodnji rodovi.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

NOVO! Široka izbira materialov za vezanje umetnih muh in drugih pripomočkov za muharjenje svetovno znanega angleškega proizvajalca Veniard. Katalog najdete na spletni strani www.veniard.com, cene bomo na vašo željo posredovali prek e-pošte. Izdelava umetnih muh po naročilu in servisiranje ribiške opreme (palice, kolesca, škornji)

GSM: 040/225-516, e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com, spletna stran www.ribistvo-mozina.si

Vrnitev primorske podusti

V ponedeljek, 7. maja, je v Zeleni hiši v Kobaridu potekala novinarska konferenca, na kateri sta direktor Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS) Dejan Pehar in župan Občine Kobarid Robert Kavčič v prisotnosti ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana predstavila projekt obnove in oživitve ribogojnice v Kobaridu.

Projekt bo največja investicija v okviru projekta LIFE FOR LAS-CA, s katerim je ZZRS skupaj z italijanskim partnerjem Parco Ticino uspešno pridobil sredstva finančnega mehanizma LIFE in Ministrstva za okolje in prostor za ponovno naselitev in ohranitev primorske podusti (lasca) v njeno prvotno življenjsko okolje. Pri tem velja omeniti, da je to eden prvih projektov v Evropi, ki bo vrsto, ki je nekoč živela v določenem vodnem okolju, poskušal naseliti ponovno.

Za primorsko podust je razglašeno območje Natura 2000 v dolini reke Vipave. Prav tam pa vrsta velja za izginulo. Zaradi nevednosti in z željo popestrili ribolov jo je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja izpodrinila vložena tujerodna donavska podust.

Obnova ribogojnice Soča v Kobaridu, ki so jo leta 1936 zgradili Italijani kot nadomestilo za škodo na ribjem življu, ki je nastala iz izgradnjo HE na Soči, bo največja investicija znotraj projekta. Ribogojnica bodo preoblikovali za vzrejo primorske podusti v ujetništvu. Pri tem bodo z izkušnjami in ribami pomagali italijanski partnerji, ki jim je po velikih naporih uspelo primorsko podust razmnožiti v ujetništvu. Vzrejeni osebki bodo vir za oblikovanje domače matične jate.

Kot je povedal direktor ZZRS Dejan Pehar, bodo za celotno obnovo ribogojnice potrebna še dodatna sredstva. V povezavi s tem ga še posebno veseli uspešno sodelovanje z Občino Kobarid, ki bo odkupila del zemljišča, in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), ki je že in bo še prispevalo sredstva za obnovo. Del potrebnih sredstev bo ZZRS pridobil iz finančnega mehanizma LIFE, del pa iz lastnih virov. Z obnovo naj bi začeli že letos.

V ribogojnici vzrejene ribe bodo namenjene ponovni naselitvi vrste v naravo, dolgoročni cilj pa je vzrejati primorske podusti v ujetništvu in tako zagotoviti osebke za naseljevanje in doseljevanje v naravi.

Župan Občine Kobarid g. Robert Kavčič se je najprej zahvalil prisot-

Minister mag. Andrej Židan pri ogledu ribogojnice Soča v Kobaridu

Na tiskovni konferenci v Zeleni hiši v Kobaridu so predstavili projekt obnove ribogojnice v Kobaridu, namenjeni vzreji primorske podusti.

nemu ministru Židanu in direktorju ZZRS Peharju za posluš in prizadevanja, ki sta jih vložila v projekt obnove ribogojnice. Objekt je namreč pomemben kulturno-zgodovinski del kraja in kot takega ga je v svoje razvojne načrte vključila občina. Slednja je zagotovila sredstva za nakup objekta s pripadajočim zemljiščem. V okviru projekta *Oživitev ribogojnice Kobarid – KobaRiba*, ki ga je občina pri-

javila na javni poziv LAS Dolina Soče, je predvidena ureditev pritličja stavbe, zunanji partnerji pa bodo prispevali k izvajanju programov v objektu samem. Programi bodo temeljili na sodobnem in interaktivnem prikazu virtualne resničnosti, izvajanju laboratorijskih poskusov ter raziskovanju v organiziranih delavnicah in drugih dogodkih.

Minister mag. Dejan Židan je poudaril, da bo prenova ribogojnice primer dobre prakse sodelovanja med ZZRS, lokalno skupnostjo, Občino Kobarid in MKGP. Izpostavil je tudi pomembnost tokratnega srečanja glede treh razpisov MKGP, povezanimi z ukrepi s področja akvakulture in razvijanja konkurenčne, sodobne in trajnostne akvakulture v Sloveniji.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Elektronski čuvaj – velika pridobitev za opravljanje čuvajske službe

»RD Bistrica Domžale je med aktivnejšimi ribiškimi družinami,« je pred dvema letoma dejal predsednik RZS, dr. Miroslav Žaberl, ob začetku Dneva odprtih vrat. S to popotnico v mislih, predvsem pa z željo po poenostavitvi administrativnega dela in nalog tajnikov oz. tajnic v RD smo pri nas kot prvi v minulem letu spodbudili razpravo o vpeljavi elektronskih letnih ribolovnih dovolilnic (v nadaljevanju: eLRD). Cilj uvedbe take dovolilnice naj bi bil v natančnih in preglednih podatkih, še zlasti pa v izboljšanju uporabniške izkušnje vsakega ribiča, ki uporablja pametni telefon ali računalnik za splošen namen.

Ne gre pozabiti na dejstvo, da so naši ribiški čuvaji že na skupnem sestanku v letu 2015 izpostavili potrebo po preprostejšem in predvsem sodobnejšem vodenju poročil kontrolnih obhodov revirjev. Zato smo v tej smeri iskali že izdelane programske rešitve. Takoj se je izkazalo, da zelene izdelane rešitve ni, informacijska rešitev »na ključ« pa bi stala preveč razvojnega časa in denarja. Tako je bila zahteva po razvoju elektronske podpore čuvajskemu delu začasno zaustavljena. Vendar se nam je po začetni ideji konec minulega leta le posrečilo najti stik z izvajalcem iz podjetja Terra Nullius, d. o. o., kjer se je po uvodnem sestanku s čuvaji novembra 2017 hitro začela odvijati zanimiva zgodba o uspehu.

Res je. Smo prva RD v Sloveniji, ki se je odločila hkrati za pilotno in takojšnjo praktično uporabo nove informacijske rešitve, poimenovane elektronski čuvaj (eČuvaj) za vodenje evidence čuvajskih obhodov in pripravo poročil, ki jo je smelo, a s korektnimi popravki izvajalec stalno izboljševal. Samo v prvih dveh tednih dejanske uporabe eČuvaja (januarja 2018) so čuvaji opravili 24 kontrolnih obhodov, kar je glede na zimski čas ter majhno število ribičev za vodo zelo veliko. V izjemno kratkem času (trije tedni od začetka uporabe) smo s to rešitvijo izredno povečali število obhodov in povečali zanimanje še pri preostalih ribiških čuvajih. Uspešnost uporabe rešitve je bila na začetku zagotovo želja po preizkušanju zmogljivosti eČuvaja, pri večjih čuvajih pa je bila potreba po dnevni uporabi take aplikacije.

Ribiški čuvaj dostopa do spletne aplikacije eČuvaj v samostojnem modulu portala www.ribiskekarte.si. Za dostop potrebuje pametni telefon s podatkovno povezavo ter uporabniško ime in geslo, kar pridobi s prvim vpisom v portal. S klikom na modul Nadzornik pridobi takojšen, realen dostop in vidnost vseh prodanih dovolilnic v okviru tega portala, možnost vidnosti vpisanega uplena in gumb za začetek čuvajske kontrole. Vodja čuvajev v RD lahko poleg tega vidi še vse opravljene kontrole čuvaja, vključno z vnesenimi opombami in številkami pregledanih dovolilnic, lahko izdela takojšen mesečni izpis ali letni izpis poročila o kontrolnih obhodih, ki je v skladu s Pravilnikom o obliki in vsebini značke in službene izkaznice ribiškega čuvaja ter poročanju in vodenju evidenc o opravljanju ribiškočuvajske službe. Hkrati aplikacija vodji

Ribiški čuvaj Robert Maselj

čuvajske službe omogoča tudi ročen vnos podatkov tistih ribiških čuvajev, ki trdno prisegajo na izpolnjevanje poročil v papirnati obliki, pa bi jih v RD vseeno radi imeli vse zbrane na enem mestu v elektronski obliki. Aplikacija eČuvaj omogoča še veliko drugih koristnih akcij, ki ustvarjajo zgodovino ribiške kontrole. Zaradi omogočenega spletnega dostopa v aplikacijo pooblaščenim osebam (npr. predsednik, podpredsednik, tajnik idr.) lahko RD na podlagi konkretnih vpisov takoj sproži koordinirano vodeno akcijo, kadar je okoliš velik, dostopnost čuvajev pa v nekem območju ali trenutku omejena.

Naših 13 pogodbenih ribiških čuvajev, razen posameznikov, je idejo za poenostavitev vodenja dnevnih, mesečnih in letnih poročil vzelo na začetku z zadržkom, vendar je bil kljub temu rezultat uporabe rešitve že po prvih osebnih nastavitvah, prikazih in predstavitvah rešitve na mobilnih telefonih čuvajev odličen. Glede na starostno strukturo čuvajev (skupna povprečna starost je v naši RD 53 let) smo z osebnimi predstavitvami uporabo eČuvaja vsem približali na njihovih mobilnih napravah, tako z načinom vklopa mobilnih podatkov kot s prijavo v portal.

Positivni in realni učinki eČuvaja iz izkušenj naših čuvajev so:

Ribiški čuvaj Bojan Križnik je pogodbeni čuvaj od sredine leta 2015, namestnik vodje čuvajske službe pa od lani.

- ni več vodenja papirne dokumentacije dnevnih, mesečnih in letnih poročil,
- omogočena je takojšnja priprava končnega letnega poročila za potrebe vnosa v RIBKAT – na klik,
- poročilni sistem je usklajen z izraženim pozitivnim mnenjem ribiške inšpektorice,
- dejanska izkušnja v RD je, da se taka rešitev med čuvaji zelo hitro »prime«,
- že po treh tednih uporabe je bilo opaziti prihranek na času, ki ga čuvaj ne izgublja več z ročnim pisanjem poročil,
- čuvaj ima več koristnega časa za temeljitejšo kontrolo revirja in ribičev, saj ni dodatne izgube z ročnim beležnjem dogodkov,
- aplikacija zagotavlja pregled čuvajskih kontrol administratorju (tajniku) tako nad čuvajem kot nad kontroliranimi ribiči,
- večja dokazna moč pri reševanju dvmov, ali je bil čuvaj na kontrolnem obhodu ali ne in ali je ribiča kontroliral ali ne,
- dodana vrednost pri spremljanju statistike stanja ribičev za vodo,
- dodana vrednost pri spremljanju opomb glede vodostaja in drugih značilnosti na vodi,
- takojšnji realni podatki, ki so dostopni takoj,
- možnost popravljanja podatkov na

osebno računalniku v primeru, da dogodki ogleda niso zaključeni (do 72 ur po kontroli),

– varnost podatkov in dostopa do portala prek uporabniškega imena in gesla, s katerim se vsak čuvaj sam identificira,

– zagotovljena hramba podatkov na strežniku dovolj dolgo, možnost izvoza in izpisa podatkov za lastne potrebe v administraciji RD,

– popolna in takojšnja administrativna pomoč pri uporabniških nastavitvah, nastavitvah revirjev in drugih podatkov lastnika portala ribiskekarte.si.

O novi pridobitvi smo se pogovarjali z nekaterimi čuvaji. **Robert Maselj** je pogod-

Zadovoljna ribiška čuvaja Jožef Dolinar in Drago Dejak, ki je tudi vodja čuvajske službe.

beni čuvaj vse od leta 2009 in je na vprašanja odgovoril takole:

Bili ste idejni oče rešitve eČuvaj. Med drugim ste predlagali možnost, da bi uporabnik ob začetku obhoda v pametnem telefonu kliknil na aplikacijo, izbral revir, v nadaljevanju pa bi postopek kontrole stekel le z nekaj kliki. Kako ste zadovoljni z razvito aplikacijo eČuvaj?

»Najprej je potrebno pojasniti, od kod ideja? Čuvaji veliko svojega časa posvečamo čuvanju voda, potem pa je tu še vsa nepotrebna administracija, katere je danes že tako ali tako preveč. V naši RD imamo smolo ali srečo, da imamo natančnega vodjo čuvajske službe, ki nas vse čuvaje venomer prosi za pravočasno oddajo poročil. Tako sem poleg vseh ur za vodo kar nekaj nedelj v letu preedel za pisalno mizo in iz (ne bom rekel vzorno urejene) beležke z zapiski prepisoval podatke o obhodih, urah, ... Čas, ki sem porabil za to, sem želel izkoristiti bolj učinkovito. Svojo idejo sem črpal iz uporabe aplikacije Lifelog, katero sem dobil nameščeno v svoj pametni telefon pred leti. Aplikacijo sem pognal in v mesecih uporabe ugotovil, da deluje sama – seveda, če je telefon prižgan. Telefon imam ob svojih aktivnostih vselej s seboj, aplikacija pa samodejno beleži vse moje aktivnosti (hojo, vožnjo, tek, spanje, ...). Tako sem prišel

na idejo, da bi nekaj podobnega lahko imeli tudi ribiški čuvaji za svoje aktivnosti. Svojo zamisel sem predlagal tajniku RD in eČuvaj je tu. Zdaj imam več časa zase, RD in vodja čuvajske službe imata sprotno informacijo o aktivnosti čuvaja, stanju revirjev, podatke o krivolovih in še celo vrsto ostalih informacij, ki so varno shranjene in vedno dosegljive. Sam sem zelo zadovoljen, seveda pa bodo v prihodnosti potrebne prilagoditve in dopolnitve.«

Menite, da starost vpliva na uporabo eČuvaja oz. da starejšim čuvajem povzroča težave pri uporabi te rešitve?

»Starost zagotovo ne vpliva na uporabo eČuvaja. Prepričan sem, da danes skoraj ni

čuvaja, ki ne uporablja pametnega telefona. Od tu ga do pravilne uporabe aplikacije loči samo še prijava, izbira revirja, vpis določenih opažanj in aktivnosti in pritisk na velik gumb – zaključni kontrolno. Težave bi lahko imeli čuvaji, ki zaradi svojega prepričanja ne želijo uporabljati pametnih telefonov.«

Ali bi priporočili uporabo eČuvaja tudi drugim ribiškim družinam in zakaj?

»Seveda – nujno in takoj. Z uporabo eČuvaja bodo dobili takojšnje, urejene, varno shranjene, vedno dostopne podatke o aktivnostih čuvajev, izvajanju ribolova, lovnih dnevih, stanju voda in okolice. Vse to pa lahko nadgradijo z analizo, ki jo po mojem mnenju lahko uporabijo za pripravo različnih načrtov v prihodnosti.«

Kaj menite, da bi kazalo v tem pomenu še elektronsko razviti, da bi nam vsem – ribičem in čuvajem – olajšalo ribolov ter hkrati zagotovilo popolno evidenco o ribolovu?

»V prvi vrsti bi potrebovali elektronsko ribolovno dovolilnico, pa članske izkaznice ali kar oboje v enem. Na tak način bi zelo zmanjšali obseg dela ob zaključkih leta, ko poteka menjava dovolilnic in tajniki ročno prepisujejo podatke v evidenco. Občutno bi zmanjšali tudi možnosti napak ročno vodenih

evidenc in še mnogo ostalih prednosti je, katere bi se pokazale in bi jih lahko enostavno dopolnjevali s pričetkom uporabe. Tisti, ki me poznajo, vedo, da nisem nek »elektronski frik« in da se ne izogibam delu, sem pa človek, ki želi bolj racionalno izkoristiti svoj čas ter ga preživeti z družino in prijatelji. Nenazadnje si želim več časa preživeti tudi za vodo, kjer bom lahko užival v ribolovu in prelepi naravi in ne- ob iskanju svinčnikov, izkaznic, dovolilnic in podobno.«

Bojan Križnik je od lani namestnik vodje čuvajev. Z aplikacijo eČuvaj je zadovoljen, kar je povedal v nadaljevanju.

Programska rešitev ima veliko dobrih funkcij; katere štejete kot največjo pridobitev?

»Rešitev je dobra že za to, ker ne uporabljamo več papirja, tako tudi ni več naknadnega prepisovanja podatkov v poročila. Omogoča neposreden vnos podatkov s terena, največja prednost pa je ažurnost podatkov, saj je mogoče v vsakem trenutku vpogledati v stanje kontrol in obhodov.«

Katere bi bile, po vašem mnenju, največje pomanjkljivosti rešitve eČuvaja?

»Mislim, da jih ni.«

Ali bi priporočili uporabo eČuvaja tudi drugim ribiškim čuvajem in zakaj?

»Uporabo eČuvaja bi vsekakor priporočil vsem RD, predvsem zaradi preproste uporabe in preglednosti.«

Ribiški čuvaj **Jožef Dolinar** (54) in vodja ribiških čuvajev **Drago Dejak** (67) prav tako ugotavljata, da je največja pridobitev eČuvaja v prihranku časa, prej potrebnega za izpolnjevanje poročil, takojšen vpis podatkov in takojšnja kontrola pa vodji čuvajske službe pomagata pri pregledu opravljenih obhodov. Jožef je kot večjo pomanjkljivost omenil težavo s pametnim telefonom, ko mu je marca zaradi mraza zmrzoval in je bilo tako oteženo vnašanje podatkov, drugih težav pa ni bilo. Dandanes tudi oba menita, da ne bi več pripravljala poročil v papirni obliki.

Vsekakor nas v prihodnje čaka še ena velika sprememba pri vodenju takojšnje evidenc koriščenih ribolovnih revirjev in dodeljenih ribolovnih dni. Počasi bodo odšle v pozabo članske letne ribolovne dovolilnice, ki jih bodo prej ali slej nadomestile elektronske, verjetno prav tako z uporabo pametnih telefonov. Tako bo zaokrožen celoten krog administrativnega dela, kar bo čuvajem in ribičem omogočalo preprost ribolov na klik, seveda ob zavedanju, da dovolilnice ne bo mogoče več zlorabljati, izgubljati, posojati, oprati v pralnem stroju, pomanjkljivo vnašati zahtevanih podatkov in kakorkoli spreminjati dejstva glede ribolova.

Lahko strnem, da je prihodnost v rešitvah, ki nam prihranijo čas in tako omogočijo bolj kakovostno izkušnjo za vodo tako ribiču kot čuvaju. Tega pa brez eČuvaja ne bi mogli uresničiti, za kar velja zahvala predvsem korektnemu sodelovanju s portalom www.ribiskekarte.si in njegovim direktorjem Boštjanom Lipnikom.

Dr. Tomaž Lavrič,
tajnik RD Bistrica Domžale

BELIČARJENJE NA RIBNIKU BOŠTANJ

20 let kasneje

Le streljaj od Grosuplja sta v Velikem Mlačevem dva zanimiva ribnika, ki sta dobila ime po bližnjem gradu Boštanj. Nekdaj mogočna renesančna trdnjava je dandanes v razvalinah, usoda ribnikov pa je drugačna, saj tamkajšnji ribolov doživlja pravi razcvet. Tam smo prvič lovili že konec 90. let, ko smo se kot ribiški mladinci spogledovali s sodobnejšim ribolovom krapov. Bojlji in oprema za krapolov, kot jo poznamo zdaj, so bili takrat eksotika, zato smo krape lovili na koruzo, polento, kruh in druge podobne vabe. Kakšen je ribolov v ribnikih Boštanj 20 let kasneje?

Nedavni obisk ribnikov je bil odlična priložnost za primerjavo takratnega ribolova z zdajšnjim in za preveritev nekaterih ribolovnih tehnik, ki smo jih osvojili v vmesnih dveh desetletjih. Ribnika se od našega zadnjega obiska nista veliko spremenila, ribolov pa je odličen kot nekoč ali celo boljši. V revirju je mnogo krapov in drugih sorodnih ribjih vrst, presenetijo lahko tudi lepa ščuka, smuč in som.

Glede na majhnost revirja in vrsto dovolilnice (nočni ribolov ni dovoljen) ribnika nista primerna za večdnevni ribolov kapitalnih krapov, vendar nudita prijetno enodnevno ali nekajurno

Položaj ribnikov Boštanj na zemljevidu Slovenije

sprostitev z opremo match, v obliki ribolova na dnu z običajno navezo ali s krmilnikom. Prijemi so pogosti in ribolov je živahen.

Revir

Ribnika ležita na skrajnem zahodnem delu Dolenjskega podolja. Nizki dolenjski kras, ki je značilen za tamkajšnji planotast in gričevnat svet, je preluknjan kot plemenit slovenski hribovski sir. Tekoče vode iz okoliškega Radenskega polja, denimo Dobravka, Zelenka in Šica, ponikajo. Njihove struge, ki se končajo s požiralniki, imenujejo retja, vode pa večinoma tečejo v Krko, ki izvira slabih 10 km jugovzhodno. Radensko polje je sicer pogosto poplavljen in grosupeljski ribiči vedo povedati o ribah, ki uidejo iz ribnika

Jutranji pogled na idilo ob večjem boštanjskem ribniku. Na trati rosa, nad gladino meglice, sem in tja čofotanje krapov. Razburljivi pljuski režejo tišino prihajajočega dne.

Boštanjski luskinasti borec z zanimivo grbo. V toplu pomladanskem času so še posebno aktivni, zato je njihov ribolov zelo zanimiv.

Pogled na večji ribnik z južne strani. Drevesa, ki ga obkrožajo, v vročih dneh nudijo primerno senco.

Povprečen ulov v ribniku Boštanj. Tam je zelo veliko rib, zato veselja ne bo zmanjkalo – ne z opremo za ribolov na dnu ne s plovci.

Majhen krap, velika usta ... Da bi se izognili neželenim prijemom manjših rib, denimo rdeček ali klenov, na trnek (ali las) namestimo večjo vabo. Tudi kilogramski krapi jo bodo zlahka vsrkali.

Trenutno še majhen, a želimo si, da bi zrasel v velikega in zdravega kapitalca.

Za ribolov na dnu smo uporabili tudi pelete ali sploščene bojilje (*angl. Dumbell*). Na trnek smo jih namestili z elastično gumico, ki jo nekateri ribiči obožujejo, drugod pa jo spremlja dvomljiv sloves.

in končajo v požiralnikih ali na travnikih.

Na območju zdajšnjih ribnikov so nekoč izkopavali glino. Ostali sta dve jami, ki ju je zalila voda, grosupeljski ribiči pa so ju izkoristili ter iz degradiranega območja oblikovali ribolovni revir in izletniško točko. Manjši ribnik na zahodni strani ribolovnega območja meri v površino okoli 3500 m², večji

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Ribnika Boštanj
Revir: Ribnika brez pritokov in odtokov.
Upravljavce: RD Grosuplje

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	4,0	0,8000
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	4,0	0,4000
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	6,0	0,6000
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	5,0	1,5000
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	5,0	0,3750
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	5,0	0,3750
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	6,0	0,9000
		35,0 točk	4,95 zvezdice

Ribiška palica s primerno vabo in stojalom sta povod za popoln ribiški dan. K obvezni ribičevi opremi bomo dodali še podmetalko in blazino za odpenjanje rib, če se bomo odločili za ribolov na način *ujemi in spusti*, pa tudi razkužilo.

pa približno dvakrat toliko. Največja globina ribnikov je okoli dva metra, dno je čisto, obala pa izjemno pestra. Travnike, obrasle z redkejšimi hrasti ali jelšami, ponekod zamenja gostejše grmičevje. Vejevje, ki sega v vodo, ▶

nudi zavetje ribam, žabam in drugim živalim. Sredi večjega ribnika je manjši otok, do katerega vodi ozka brv. Radi ga obiščejo ribiči in nekateri obiskovalci, med katerimi v lepih dneh ne manjka kolesarjev.

Dostop do revirja je nadvse preprost. Najenostavnejša cesta vodi iz Grosuplja proti Velikemu Mlačevu, pot je lepo označena tudi s tablami. Pred ribnikom je ribiški dom RD Grosuplje, kjer lahko brez skrbi pustite avtomobil.

Za ribolov na ribnikih Boštanj sta dve vrsti dovolilnic: *ujemi in vzemi* ter *ujemi in spusti*. Prva, ki velja le za ribolov na večjem ribniku, stane 15 evrov,

Pri ribolovu smo uporabili različne vabe, krmili pa smo z zdobljenim fermentiranim tigrovim oreščkom (na fotografiji so cela zrna) in praškasto mešanico ribje moke, mletega žita in semen.

druga pa dostopnih 8 evrov. Kupimo ju lahko na spletu ali drugih prodajnih mestih. Za več informacij pobrsajte po prenovljeni spletni strani www.rd-grosuplje.si, ki nudi tudi druge koristne informacije.

Dovoljena je uporaba le ene ribiške palice. Ne bo odveč opozorilo, da je uplen krapa, težjega od 5 kg, prepovedan. V ribnikih so tudi lepe ščuke, smučiči in somi, zato bo zanimiv za ljubitelje vijačenja. No, sami smo se lotili krapov, ki so zelo lepo prijemale.

Ribolov

Z njim smo začeli na večjem ribniku, saj sta nam bili vseh njegova razgibana obala ter zadostna obraslost z drevesi in grmovjem. Miniaturno ribiško taborišče z osnovno opremo smo si uredili na jugozahodni strani, da smo imeli dovolj manevrskega prostora za hkratni ribolov s plovcem in talni ribolov. Pripravili smo opremo match in tisto za talni ribolov (brez krmilnika). Ideja je bila, da bi prelovali vse vodne plasti. Upali smo na najboljši rezultat ribiške »inventure«, vendar pri ribolovu nikoli ne veš, kaj ti bo namenil dan. In tako je tudi prav.

Pri kratkotrajnih ribolovih je bistvena brezhibna predpriprava opreme in pregled ribolovnega mesta. Ker imamo le redko možnost, da si ribolovno mesto ogledamo že pred samim ribolovom, si

pri pregledu pomagamo s spletnimi tehnologijami, denimo letalskimi posnetki in natančnimi zemljevidi. Dostikrat je pomembneje, kje lovimo, ne pa s čim, čeravno so prav vabe vezni člen med ribami in ribiči. Namenjamo jim veliko pozornost, sploh v zadnjem obdobju, ko si zaradi časovne stiske ne moremo privoščiti večdnevni ribolovov. Eden od razlogov, zakaj smo se tokrat nalašč izognili krmilniku, je obilje rib v ribniku. Od prijateljev smo izvedeli, da ribnik prav poka po šivih, zato smo se v prvi vrsti osredotočili na krape, »tekmovalne« vrste, denimo rdečeperke, rdečeoke in klene, pa smo pustili za kdaj drugič.

Na ribolovnem mestu prinese zmerno krmljenje s praškasto krmo boljše rezultate, zlasti še, če lovimo v višjih vodnih plasteh.

Naša prva izbira je bil fermentiran tigrov orešček z zrnji umetne sladke koruze (več zrn, nanizanih v polkrog). Pripravili smo še boljše z mesno in nekoliko pikantno aromo danskega proizvajalca ter zaupanja vredne madžarske jagodne boljije. Oboji so v premeru merili 20 mm in z njimi imamo dobre izkušnje. Če bi bilo potrebno, bi jih uravnovesili z lebdečimi boljiji; prve bi kombinirali s pikantnimi, druge pa z jagodnimi aromatičnimi kroglicami. Zakaj nismo lovili z zrnji sladke koruze? Ker bi nam vabo takoj scefrale majhne ribe. Za krmilo v bližini vabe smo poskrbeli z zdobljenim tigrovim oreščkom, ki smo ga vsuli v raztapljajoče vrečke PVA. Vanje smo dodali tudi druge dobrote. Zalogaji so bili pripravljene in lahko smo začeli s talnim ribolovom. Sestavili smo tudi opremo match, ki je služila kot igračkane z »ribjim drobižem«. Z njo smo prestregli nekaj krapov, ki so plaval nad dnom, le pri prijemu smo morali biti izjemno odzivni, sicer je bil zasek zgrešen.

Ribe so se dobro odzvale na vse ponujene vabe. Še najbolj se se izkazale tiste z večjim premerom, saj smo tako imeli mir pred napadi zelenik, ploščičev in drugih sorodnih rib. Saj ne, da ne bi cenili majhnih primerkov, toda prijemi so enostavno preveč pogosti in vse skupaj lahko postane zelo moteče. Sploh, če je v igri piskač.

Med navijanjem plovca in vabe k sebi je nekaj po poldnevu prijel tudi postrvji ostriz. Očitno sta ga premakla barva in odblesk premikajoče se vabe, da jo je popadel. Ta tujerodna ribja vrsta naj bi bila v zadnjem času tam vse pogostejša, kar ni ravno navdušujoče. Toda ribnik je umetnega nastanka in ozemeljsko omejen. Z večjimi primerki bi postalo zanimivejše tudi vijačenje. Velik postrvji ostriz je na lahki vijačnici razburljivo doživetje. Poleg tega presenečenja smo med obiskom Boštanjaja ujeli tudi nekaj klenov, rdečeperk in rdečeok. Pester ribolov s številnimi prijemi krapov je dopolnil okoli kilograma in pol težak linj z delo-

Bližnji portret krapa iz ribnika Boštanj. Revir je pod pritiskom, saj na njem lovijo številni ribiči. Ribji gobčki so kljub temu lepi in razmeroma nepoškodovani.

ma odščipnjeno repno plavutjo (o tem ulovu morda kdaj kasneje).

Vtisi

Urejena okolica, prijetno ribiško vzdušje, cenovno dostopna dovolilnica in obilje rib so razlogi, zaradi katerih se bodo ribiči radi vračali k ribnikoma Boštanj. Nas nista pustila na cedilu, je pa res, da revir ne bo prava izbira za ribiče, ki ljubijo prostrane vode in ribolov krapov in amurjev, ki tehtajo 20 kg ali več. Za druge ribiške potepuhe bosta zelo dobra izbira, lahko tudi samo za nekaj ur.

Pri ocenjevanju revirja, ki je vedno izjemno nevhvaležno opravilo (a posamezne poglede na revir pač moramo nekako utemeljiti), nismo imeli težkega dela. Odlični oceni smo pripisali upravljavcu in ceni dovolilnice, zelo dobre pa ribji populaciji in nekaterim drugim postavkam. Revir je na koncu dobil 35 točk (od 42 mogočih) in zelo dobro končno oceno 4,95 zvezdice (od 6 mogočih).

Še tako majhna vodna površina lahko preseneti z ulovom velike ribe, zato je ne smemo podcenjevati. Ravno pred zaključkom tega prispevka je prijatelj z opremo match v večjem ribniku ujel dobrih 10 kg težkega luskinarja, kar je zelo lep uspeh. Sporočite nam v uredništvo, če ste tam uspeli uloviti večjega.

Jure Ušeničnik

Na ribniku

Konec aprila sem se moral kar dobro podvizati, da sem ujel še zadnje dni pred lovopustom linja. Vsekakor bi bilo manj napeto, če v stojalju ne bi imel nove palice, namenjene lovu prav te ribe. Zato sem komaj čakal, da jo preizkusim za vodo. Na pogled v vsem ustreza mojim pričakovanjem, pogršam edinole poseben obroček ali zanko iz žice za zapenjanje trnka. Pride mi zelo prav, kadar se selim z mesta na mesto ali pa pri zlaganju palice, ko ne želim podirati celotne naveze. Če bom imel čas in voljo, jo bom mogoče navezal kar sam. Moram reči, da ji kolesce Abu cardinal 77, s katerim sem že spravlil nekaj borbenih krapov iz Ljubljane, dobro pristoji. Da je bilo namenjeno vijačenju, me niti ne moti, da je odporno proti soli, pa še manj.

Kakorkoli že, opremljen z olivno zeleno obarvano pridobitvijo sem se odpravil na rokav Ljubljane, kakopak z željo ujeti linja. Na suho pa sem spravlil zgolj enega krapa in nekaj ploščičev, potem pa me je dohitel lovopust. Palica bo zdaj na pravi »šlajnovski« krst morala počakati vsaj do julija.

V času, ko nastajajo te vrstice, so ciprinidi v rekah že v lovopustu, ki bo, kar zadeva krape, trajal vsaj en mesec. Prepoved lova podusti in platnic je aktualna že od marca in bo vse do konca maja, za linje, ploščiče, mreže in druge pa se začne z majem in konča konec junija. Maja so torej v lovopustu vse bele ribe. Povsem brez dela ribiči seveda tudi v tem mesecu ne bomo. Posebno tisti, ki ne lovimo zgolj ene vrste rib, se bomo lahko posvetili na primer postrvem, ki jih lahko, odvisno od vrste, lovimo na različne načine. Sam sem se kot gost pridružil svojemu kolegu Djuru pri ribolovu šarenk na Zbiljskem jezeru s pomočjo posebnega plavajočega testa. O tem bom kaj več napisal prihodnjič. Omeniti velja ščuke, katerih lov se je začel na praznik dela in na kar je marsikdo komaj čakal. Povsem upravičeno, saj so to ene najprivlačnejših plenilk v naših vodah, ki dosegajo tudi lepe velikosti. Sredi maja pa se začne sezona lova na srebrnega viteza – lipana.

Z reke na ribnik

Ena od možnosti, kako preživeti čas lovopusta na rekah, je ribolov na ribnikih, kjer vsaj za krapa glede tega ne velja nobena omejitev. Ribolov na ribnikih, še posebno manjših, nudi ribiču kar nekaj ugodnosti. Predvsem je riba zbrana na neprimer- no manjšem območju in slej ko prej kakšna priplava mimo ribičeve vabe. Vztrajnejši med nami bodo imeli kar nekaj ribiškega užitka tudi na tako

Konec aprila sem na enem od slepih rokavov Ljubljane poskušal ujeti linja, s katerim bi krstil svojo novo palico. Zelenje je že pognalo, med njim žal veliko japonskega dresnika.

imenovanih slabših ribolovnih mestih. To je še toliko verjetneje takrat, ko kakšen dan ali dva pred ribolovom na mesto, kjer nameravamo loviti, ribam vržemo nekaj krme, na katero jih bomo lovili.

Ko sem se v preteklosti odločal za ribolov na ribniku, sem raje kot eno samo ribolovno mesto izbral vsaj dve ali tri, na katerih sem krmil nekaj dni pred ribolovom. Je že res, da sem porabil nekaj več bojljev in so bili stroški malo višji, kot če bi krmil zgolj na enem mestu, a tako sem se še najlažje izognil znane nočne more večine ribičev, ki se odloča za predkrmljenje. Misel, da bi zjutraj na ribolovnem mestu našli drugega ribiča, je tako »strašna«, da marsikomu nač pred ribolovom ne pusti niti spat.

Če na mestu, kjer smo nameravali loviti in smo tam v ta namen poprej krmili, se raje ne jezimo preveč, če bo tam že lovil kdo drug. Vljudno ga pozdravimo, na kratko poklepetajmo, potem pa nadaljujmo do naslednjega mesta, kjer smo tudi krmili. Možnost, da bi bila zasedena prav vsa mesta, ki smo si jih pripravili, kot tudi, da bi ribič, ki vam je zasedel eno od mest, lovil prav na mestu, kjer ste krmili, je izredno majhna. Torej brez panike. Najboljša vaba je pozitiven pristop, ki ga začutijo tudi ribe in se odzovejo temu primerno. Vsaj tako se včasih zdi. In ne pozabimo: rana ura, zlata ura.

Med ribiči sicer velja nekakšen nenapisan dogovor, da ne lovimo na mestu, za katerega vemo, da je

Namesto linja so mi palico zakrivila lep krap in nekaj ploščičev. Dobrodošli, a raje bi linja ...

Nekaj orodja za krmljenje rib

Vabo lahko ponudimo tudi takole, skrito v krogli iz sipke krme. S pripravo Nash Ball Maker, premera 30 mm, je postopek zelo preprost. Idealna past ob kakšnem grmu ...

na njem krmil naš kolega. Večinoma to tudi upoštevamo, so pa seveda kot povsod drugod tudi tu izjeme, ki se želijo okoristiti s tujim delom, sami pa bi vložili bolj malo ali nič. Z morebitnim uspehom se potem na jezo prizadetega še na veliko hvalijo. Seveda pa ne gre vedno za zlonamernost, največkrat je razlog le nevednost.

Nasploh je tema glede »lastništva« predhodno krmljenih mest precej pereča in včasih lahko pripelje tudi do resnejših preprirov. Pred leti sem na nekem jezeru prav s težavo prišel do kakega ribolovnega mesta za večdnevni ribolov, pred katerim ne bi bile značilne boje iz kosov stiropora, navezanega na laks, ki je bil na drugem koncu navezan na kamen na dnu. Pri lovu na tako »okrašenem« mestu si lahko zašel tudi v težave, in to kljub temu, da takšno označevanje krmišča in začasno »lastninjenje« ribolovnega mesta zunaj trajanja ribolova ni dovoljeno. Nekoč je nastal pravi petelinjenji prizadetega, ko me je našel na »svojem« ribolovnem mestu,

ki pa se je hitro končalo ob omembi ribiškega čuvaja in njegove zadnje besede pri sporu. Ostala pa je slaba energija, ki se je nisem uspel v celoti znebiti vse do konca ribolova.

Ribolov naj bi bil predvsem sproščujoča in stresa prosta dejavnost. Žal pa se naše (ne)razpoloženje prepogosto prenaša z nami tudi za vodo.

Svojevrstno vznemirjanje ribiške idile je lahko tudi popivanje in glasno veseljačenje na mestih, namenjenih ribolovu. Osebnostnim nimam nič proti veselju in uživanju takšnih in drugačnih rujnih kapljic, čeprav se na ribolovu temu raje izognem. Če pa se že zgodi pri sosedih veselica, ohranimo mirno kri. Še najbolje je, da se poveselimo še sami. Ribe bodo že počakale, neizrečena pa naj ostane tudi kakšna žal beseda, ki bi jo kasneje obžalovali. Opisani dogodki so na srečo precej redki in smo si ribiči kljub tekmovalnosti med seboj predvsem prijatelji.

Prednost manjših ribnikov je še v tem, da ni treba krmiti posebno daleč

od brega. Pri tem lahko uporabimo zgolj fračo za streljanje boljijev ali kepo praškaste krme. Krmljenje s fračo je precej manj slišno kot krmljenje s kobro ali raketo, zato to lahko opravimo bolj prikrito, kadar je to naš cilj. Za krmljenje predelov nekaj metrov od brega zadostujejo zgolj roke. V dlan vzamemo nekaj boljijev in jih vržemo v vodo v bližino kakšnega grma. Podobno lahko storimo s kornuznimi zrni ali drugo krmo.

Krmimo lahko tudi s krmilno raketo in kobro. Kjer je dovoljeno, lahko krmimo s čolničkom na daljinsko upravljanje. Uporaba slednjega je v preteklosti povzročila že kopico preprirov med ribiči. Z uporabo samo ne bi bilo nič narobe, če bi vsi, ki ga uporabljajo, upoštevali nekatera pravila obnašanja za vodo, predvsem spoštovanje vodnega predela, ki ribiču pripada glede na njegovo ribolovno mesto. Prednost čolnička na daljinsko vodenje pred klasičnimi oblikami krmljenja in lova je kar velika. Kot prvo: krme in vabe na mesto lova ni treba metati in s tem tvegati, da bi jo razpršili na široko. Težko bomo desetkrat vrgli raketo povsem na isto mesto in prav tja še vabo na trnku. Po drugi strani pa je pri čolničku v večini primerov potrebna zgolj ena sama vožnja s polnim tovornim prostorom krme. Izpraznjena krma se razporedi na veliko manjše območje na dnu, riba pa bo zato prej pobrala tudi vabo na trnku. Verjetno prosta krma tudi nekoliko zakrije celotno lovno navezo, ki na dno zaradi obtežitve pade prva, zrnasta krma, boljiji, kepe praškaste krme in podobno, pa potem padejo nanjo in jo delno zakrijejo. Posledično je najbrž riba bolj sproščena in vabo pobere prej kot pri klasičnem krmljenju z ribiško palico. Sam sicer menim, da pri tem morda le ne gre več toliko za športni ribolov, ampak bolj za ribolov. Če vsaj vabo na ribolovno mesto vržemo z ribiško palico, pokažemo nekaj svoje spretnosti in sposobnosti. Do tu pravzaprav ni nič spornega. Pač pa ima čolniček v odvisnosti od opre-

Sezono ribolova na ribnikih sem začel na ribniku Jernejček, kjer sem si privoščil umirjen ribolov na spomladanskem soncu.

me kar velik radij gibanja. Govorimo o daljavah 200 metrov in več, ki jih zelo težko ali pa sploh ne moremo doseči z ribiško palico. Če nismo pazljivi, smo predvsem na manjših vodah hitro na predelu, kjer lovi drug ribič. Takrat lahko nastane prepir, še posebno, če trmarimo in vztrajamo pri svojem in prednost čolnička zlorablamo v škodo drugih ribičev. Prav zato je čolniček na daljinsko vodenje prepovedan na marsikateri vodi.

Enake učinke poseganja v tuje vodno obnočje dosežemo, kadar krmimo in lovimo poševno glede na breg, na katerem stojimo. Tako sicer lahko lovimo, a le dokler mesta vzdolž brega (velja tudi, kadar lovimo blizu nasprotnega brega) ne zasede drug ribič. Takrat moramo za ribolovom prenehati ne glede na to, koliko smo tam krmili. Še najbolj nesramno je od prišleka zahtevati, da gre loviti drugam. Tveganje je bilo pač naše.

Opisanim zapletom se še najlažje izognemo, če predhodno krmimo hkrati na več ribolovnih mestih, ali pa se temu preprosto odpovemo. V takem primeru bomo skoraj gotovo imeli nekaj manj prijemov, pa zato manj možnosti za nastanek stresnih okoliščin. Na dan ribolova mesto nakrmimo neposredno pred začetkom, med samim ribolovom in po vsaki ulovljeni ribi.

Na ribniku in tudi drugje lahko lovimo tudi tako, da se v določenih časovnih presledkih pomikamo z mesta na mesto in ne lovimo ves čas zgolj na enem mestu. Za tak ribolov v gibanju vzemimo s seboj čim manj opreme in pribora, saj se bomo veliko selili in bi bila večja količina opreme zgolj dodaten, prejkone nepotreben tovor. Vsekakor naj

Z napravo na fotografiji si lahko izdelamo valjčke iz sipke krme ali vlažnih briketov. Po sredini votel valjček nastavimo na laks nad obtežilnik. Tak način je primeren predvsem za ribolov na blizu, kjer uporabimo zgolj met pod roko ali podobno.

ne manjkata podmetalka in blazina za odpenjanje rib, ki sta marsikje že tako ali tako obvezna oprema. Kadar lovim na tak način, za vabo največkrat uporabljam koruzno zrno ali kruh. Koruzna zrna iz pločevinke zaradi lažjega in varnejšega prenašanja raje stresem v vodotesno plastično škatlico, s kruhom pa glede tega tako ali tako ni težav. S seboj je dobro imeti še manjšo fračo in odpenjač trnkov, po želji pa še tehtnico in kompakten digitalni fotoaparater s prilagodljivim majhnim stojalom, da po potrebi lahko fotografiramo ujeto ribo. Za te namene je zelo primeren vodotesen fotoparat Olympus tg-4, ki ga trenutno uporabljam in skupaj s stojalom ne zavzema veliko prostora. Za običajne posnetke povsem zadostuje kar fotoaparater v mobilnem telefonu.

Kadar želimo loviti dlje od brega, je nepogrešljiv vodotopni material PVA, ki bodisi v obliki vrečk ali tunelastih mrežic omogoča kakovosten ribolov brez predhodnega krmjenja. Vrečko ali mrežico napolnimo s primerno krmo (ne sme biti vodéna) ter dodamo trnku z vabo na lasku. Vse skupaj zalučamo na mesto lova, kjer se bo material PVA raztopil, krma pa bo

Polnilo krmilnika sem za lov na ribniku Jernejček zmešal iz dveh krm znamke Baith Tech. Večinskemu delu Sweet Coconut (sladki kokos) sem dodal nekaj mešanice Poloni Method.

ostala ob vabi na trnku. Seveda lahko take predele še dodatno nakrmimo z uporabo krmilne rakete ali kobre.

Podobno uspešen način ribolova

krapov v ribnikih je lov s pomočjo ploščatih ali pa krilatih (skeletnih) krmilnikov. Tako kot pri uporabi PVA tudi pri tem ribam ponudimo zgolj en sam zalogaj. Oba načina sta izjemno uspešna in skoraj nemogoče je, da ne bi ujeli ribe.

Znano je tudi, da se v toplejšem letnem času krap pogosto zadržuje tik pod gladino, zato jih takrat zelo dobro lovimo z vabo na gladini. Za ta namen imamo na voljo pestro izbiro plavajočih vab. Med njimi je še najbolj znan kruh, ki je zares univerzalna vaba. Bodisi kosem sredice ali pa skorja imata dobre plovne lastnosti in veliko privlačnost za krape in amurje, žal pa tudi za trume manjših rib, ki ga takoj neusmiljeno napadejo. Več možnosti, da bo kruh prijel zajeten krap ali amur, je ponoči, in sicer tik ob bregu. Sicer pa je najbolje uporabiti plavajoče brikete, ki so jih vloženci navajeni in jih pograbijo hitro in brez zadržka, ali pa plavajoče bojilje.

Ribolov na ribniku Jernejček

Letošnjo sezono lova na ribnikih sem začel na ribniku Jernejček, ki je pri kraju Zbelovo v Občini Slovenske

Preden sem končal z ribolovnim dnevom na ribniku Jernejček, sem uspel ujeti dva krapčka, ki pa sta mi prinesla veliko veselja. Kazalo je namreč, da bi lahko ostal celo brez prijema. Lepi ulovi drugih ribičev so pričali, da so bili večji krapci tistega dne nekje drugje.

Mlada moč RD Slovenska Bistrica, Sekcije Slovenske Konjice, Blaž Klokočevnik (levi) in njegov mlajši brat Anže, oba doma iz Žič. Blaž je ujel zares lepega krapa zrcalarja, težkega 9,6 kg. Prijel je na eno samo zrno koruze. Utrujanje se je zavleklo na celih 45 minut. Temu se ne gre čuditi, saj je Blaž lovil na glavni laks, debeline 0,22 mm, z 0,18 mm debelo predvrstico. Na ribniku Jernejček redno lovita, in sicer precej uspešno.

Konjice. Z njim gospodari RD Slovenska Bistrica, sekcija Slovenske Konjice. Z Danilom Peršenovnikom, skrbnikom ribnika, sem se za ribolov dogovoril ob mojem obisku predlani, o katerem sem že pisal, pa se to doslej še ni zgodilo. Tokrat sem tam lovil prvič, zato kljub številnim in koristnim informacijam od domačih ribičev nisem prav dobro vedel, kaj točno lahko pričakujem. Ribnik je bogato naseljen s krapci in amurji, pa tudi drugimi ribami, zato sem se že doma opredelil za ribolov s pomočjo ploščatega krmilnika in močnejšega pribora. S to metodo še najlažje preiščemo ribolovno območje, ki ga ne poznamo najbolje. Če so ribe v bližini, bo prijem razmeroma hiter; lahko že po nekaj sekundah, ko krmilnik doseže dno. Lahko lovimo tako, da v časovnih presledkih menjamo ribolovne točke v vodi, dokler ne naletimo na ribe, ali pa določimo zgolj eno točko, na kateri bomo lovili in na njej vztrajali do prijema.

Danilo Peršenovnik, skrbnik ribnika Jernejček in ribiški zanesenjak. Največ pozornosti namenja pridobivanju mladih članov, spodbuja prostovoljstvo in pošten odnos med ribiči, pripadnost ribiški družini in veliko medsebojnega druženja. »Na ta način in z odlično ekipo sodelavcev je večina problemov lažje rešljiva,« je dejal.

Sam sem se odločil za nekakšno kombinirano obliko. Večino časa in krme sem namenil zgolj enemu predelu v vodi, občasno pa poskusil še drugje. Za lov sem izbral za ta letni čas morda manj primerno mesto, ki pa je glede pristopa izjemno udobno. Spodnji del ribnika ob nasipu je v neposredni bližini parkirišča, tako da opreme ni bilo treba prenašati daleč. Nekateri stvari bi lahko pustil v avtu in po potrebi skočil ponje. Glede načina ribolova sem se odločil

za lov s pomočjo uporabe prostega teka in piskača. Le-ta omogoča dokaj udoben pristop, ne da bi bilo pri tem treba ves čas gledati v upogljiv vrh palice, kot to v bistvu terja lov s krmilnikom. Gre za kombinacijo lova s krmilnikom ter običajnega lova z obtežilnikom in vabo na lasku. Ko se riba ujame, to najprej zazna piskač, zapeti krap pa lahko brez težav vleče vrvico s sproščene tuljave na kolescu.

Do prvega prijema je minilo kar precej časa. Vmes sem nekajkrat pomislil, da bom nemara zaradi lastne lenobe ostal na bregu s suho podmetalko. V zgornjem delu so namreč ribiči precej dobro lovili, pri meni pa je bilo že nekaj ur vse tiho. Do kosila (hvala Danilo!) je bilo moje edino opravilo, da sem od časa do časa izvlekel prazen krmilnik, ga

napolnil in vrge nazaj na lovno mesto. Potem so se razmere spremenile. Kmalu potem, ko sem poln krmilnik znova zagnal v vodo, se je oglasil piskač. Krap, ki ga je zamikala moja vaba in se je pri tem ujel na trnek, ni bil posebno velik – v nasprotju z veseljem, ki mi ga je prinesel. Zadovoljen sem ga fotografiral, spustil nazaj v vodo ter kolikor mogoče hitro nastavil novo vabo. Posebno manjši krapci se radi zadržujejo v jati in kadar naletijo na krmišče, se na njem zadržijo, dokler ne pojedjo vse krme. Povsem upravičeno sem torej pričakoval, da mi bo palico zakrivil še kateri. Sledil je pravi krapovski prijem, ki sta ga spremljala tuleč pisk in odvijanje laska s tuljave. Žal pa se riba ni dobro zapela in od ulova ni bilo nič.

V nasprotju s pričakovanji sem potem ujel zgolj še enega »škorca«, preden sem sredi popoldneva prekinil z ribolovom. Niti najmanj nisem bil razočaran. Nasprotno: za mano je bil lep dan na razmeroma neznani vodi, na kateri sem lovil prvič. Izbral sem si ribolovno mesto, ki letnemu času morda ni najbolj ustrezalo, je pa zagotovo ustrezalo mojemu pomladnemu razpoloženju, kakor tudi dobra družba domačih ribičev, ki tudi tokrat ni zatajila. In na koncu koncev sem uspel ujeti dva lepa prinašalca nasmeha. Lahko rečem samo še: »Hvala!«

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

LOV RIB S PLOVCEM

MITJA KMETEC:

»Z malo sreče bi lahko ponovili uspešno zgodbo«

Letošnjega 38. Svetovnega prvenstva (SP) v lovu rib s plovcem (LRP), ki bo tokrat v sosednji Madžarski, se bo udeležila tudi ekipa RD Pesnica Sensas, večkratna državna prvakinja iz Lenarta. Njeni člani v zgodovino slovenskega tekmovalnega ribolova že nekaj let pišejo uspešno zgodbo, saj so na državnem in tudi na mednarodno svetovnem prizorišču naša najuspešnejša ekipa, ki je kar šestkrat zaporedoma osvojila naslov prvakov Slovenije v LRP.

Žal se naši prvaki v tej tekmovalni disciplini lanskega ekipnega SP LRP v Franciji zaradi finančnih težav niso udeležili. Tokrat so le nekako uspeli zbrati potrebna sredstva v nameri, da bi vendarle nastopili na SP, ki ga organizirajo naši sosedej Madžari.

Pred odhodom na omenjeno svetovno športno prizorišče smo se pogovarjali s predsednikom tekmovalne komisije (TK) pri RD Pesnica Lenart, z našim svetovno priznanim tekmovalcem in večkratnim državnim prvacom, reprezentantom Mitjem Kmetcem. Kot že mnogokrat poprej Mitja tudi tokrat v nameri uspešnega dvodnevne finalnega nastopa slovenske ekipe na Madžarskem čvrsto drži vse niti v rokah. Kljub obilici skrbi in dela s pripravami ekipe si je z veseljem vzel nekaj časa za kratek pogovor.

Mitja, še enkrat iskrene čestitke za že šesto zaporedno osvojitve naslova ekipnih državnih prvakov v LRP v članski konkurenci lanskega DP LRP. Bo letos sedmi naslov?

»Letos je na prvem mestu dober rezultat na SP v Szegedu. Glede naslova na domačem DP se bomo seveda trudili, vendar si ga zasluži tudi marsikatera druga ekipa.«

Ekipa RD Pesnica Sensas v sestavi Grega Štumberger, Lenart Pikelj, Mtja Kmetec, Jernej Liponik in takrat najuspešnejši tekmovalc Andrej Bauman je leta 2013 na SP v Italiji osvojila drugo mesto na svetu, kar je do danes največji slovenski ekipni dosežek na klubskih SP LRP. Ekipa je tokrat precej spremenjena, a izredno močna, tako da nas lahko ponovno razveseli, mar ne?

»Za uspeh mora sovpasti veliko dejavnikov. Vsekakor je potrebno veliko in sistematično trenirati. S tem si tekmovalci pridobijo izkušnje in hitreje osvojijo

čimboljšo taktiko za tekmovanje. Sam si od tega klubskega SP veliko obetam, bomo pa videli na prvih treningih, kako in kaj.«

Kakšna bo tokrat tekmovalna odprava, ki se bo pomerila z drugimi ekipnimi prvaki držav na SP?

Mitja Kmetec na svojem delovnem mestu, ki je neposredno povezano s tekmovalnim ribolovom.

»Tekmovali bomo v enaki postavi kot na DP, kot vodja ekipe pa gre z nami še Alojz Fajdiga.«

Kot ekipni državni prvaki letos le odhajate na SP, saj se lanskega ekipnega SP v Franciji niste udeležili. Kako ste se tokrat spoprijeli s finančnimi težavami? Znano je namreč, da so stroški udeležbe na klubskem SP, ki niso majhni, prepuščeni RD?

»Na prvih klubskih SP smo si morali vse stroške pokriti sami, sedaj dobimo plačano vsaj prijavnino. Je pa zelo žalostno, da se celo leto boriš in vlagaš čas in denar za dosego naslova državnega prvaka, nato pa »za nagrado« ostaneš domala povsem sam za spopadanje s stroški udeležbe na SP. Menim, da bi v tem primeru naša krovna organizacija morala kaj več postoriti in odriniti

kakšen evro več, saj bomo pred najširšo ribiško javnostjo zastopali tako njo kot R Slovenijo.«

Koliko pripravljanih dni boste tokrat namenili za proučevanje pomembnih ribolovnih detajlov, ki so ključnega pomena za dosego zelenega rezultata?

»Trenirali bomo cel teden. Morda bomo predhodno šli z enim ali dvema tekmovalcema na trening, vendar bo odločen teden pred tekmo.«

V kolikšni meri ti je znano prizorišče letošnjega SP? Si morda že lovil ribe na tej ali podobni vodi?

»Na tej vodi se odvija vsako leto veliko tekmovanje, na katerega prihajajo vsi mojstri iz vse Evrope – iz skoraj dvajsetih držav. To je veslaška steza globine približno 3 m, prevladujoča ribja vrsta je krap, veliko somičev, redkejša pa je babuška. Prisoten je tudi ribji drobiž. Lansko leto sem tam lovil za avstrijsko ekipo in s svojo hrano drugi tekmovalni

dan zasedel 2. mesto. Letos žal nisem mogel iti, ker smo imeli tekmovanje v naši državni ligi.«

Kakšna je tvoja napoved končne uvrstitve naše ekipe na prihajajočem SP?

»Menim, da smo se sposobni uvrstiti med deset najboljših ekip, z malo sreče pa tudi višje. Najverjetneje bodo takrat iz vode potegnili tudi veslaške boje in bi morda lahko lovili s palicami match. Potem bi se lahko ponovila še ena uspešna zgodba.«

Našim prvacom želimo na svetovnem prizorišču veliko športne sreče z željo, da bi se jim prav vse izšlo po načrtih z obljubo, da bomo tudi mi krepko stiskali pesti ...

Jože Šmejc

Tradicija tekem za Pokal Bleda se uspešno nadaljuje

Kot vsako leto je tudi lanski začetek julija minil v prijetnem vzdušju ribičev iz bližnje in daljne okolice, tudi prek meja. Lanska, že 58. zaporedna tekma je minila v znamenju zavidljivo dobrega obiska, ki je v dveh dneh preseгло število 150 udeležencev.

Tako je že deseto leto zapored. Ribiči ponovno dokazujemo, da smo še vedno prijatelji, da se znamo družiti, predvsem pa, da smo enotni, ko gre za uveljavljanje pravic, ki nam jih je skozi naš zgodovinski prispevek priznala družba. Ribolov kot osnova preživetja vse bolj dobiva tako imenovani sekundarni vpliv, kar pa je skrb za ribji živelj in predvsem čisto okolje.

Temu je namenjeno tudi vsakoletno druženje ribičev v sklopu tekem za Pokal Bleda, ki prvi dan poteka ob

Ob tej priložnosti prav vse ljubitelje ribolova vabimo tudi na letošnje srečanje za Pokal Bleda, ki bo v petek, 6. julija, med 18. in 22. uro na Blejskem jezeru (zbor ob 17. uri v restavraciji Špica – nekdanji CHILLI) in v soboto, 7. julija, med 8.30 in 11.30 na Savi Bohinjki (zbor ob 7.30 pri mostu v Ribnem).

Veselimo se vašega obiska in vam želimo dober prijem.

Blejskem jezeru, v času, ko je turizem v obleganem turističnem kraju tik pred vrhuncem. Steza ob trasi tekmovalnja, ki poteka ob obali med Grajskim kopališčem in Hotelom Toplice je v večernem času še bolj »živa« in je ob prijetni glasbi bližnjih hotelov pravi raj za prijeten obhod, tudi mimo ribičev, ki so deležni nemalo vprašanj, predvsem dobronamernih.

V takem vzdušju človek pozabi na tekmovalnost, saj je bistvo druženje, izmenjava izkušenj, kramljanje, skratka: prijetno doživetje. Po novem so pravila prirejena tudi »klapam«, ki pridejo na tekmo skupaj, zato jim pripadajo številke levo in desno od prvega izžrebanega mesta.

Ker je to specifično tekmovalje na veliko ribo, ki poteka med 18. in 22. uro, je jasno, da jih ribiči ne ujamejo prav veliko. Kljub temu pa je bilo lani izmed 70 tekmovalcev uspešnih kar 16 ribičev. Največjo ribo je ujel Anton Tomaž Kokot, katerega ščuka je tehtala 8,8 kg, sledil mu je Stane Škantar s ščuko, težko 5,25 kg, tretje mesto pa je osvojil Zdravko Soklič z 2,5 kg težko jezersko postrvjo.

Najuspešnejši ribič obeh tekmovalnih dni in s tem zmagovalček tekme za Pokal Bleda je bil Dušan Dolinar (levo). Pokal mu je izročil Janez Fajfar, župan Občine Bled.

Največjo ribo je ujel Anton Tomaž Kokot, katerega ščuka je tehtala 8,8 kg, sledil mu je Stane Škantar s ščuko, težko 5,25 kg, tretje mesto pa je osvojil Zdravko Soklič z 2,5 kg težko jezersko postrvjo.

Tekmovalje se je nadaljevalo naslednje jutro ob Savi Bohinjki z lovom na postrvi in lipana s tehniko muharjenja med mostovima v Ribnem in Bodeščami. Sodelovalo je 81 tekmovalcev. Glede na nekoliko višji vodostaj je bilo jasno, da bo ribolov ves čas zelo zanimiv in hkrati zahteven, toda tudi pasti, da bi kdo

predčasno odprl »kopalno sezono«, ni manjkalo. Ob pogledu strelske linije na štartu tekmovalja bi vsakdo rekel, da je ribičev več kot rib, ampak ta bi bila že preveč ribiška. Ob koncu tekmovalja je 41 ribičev sodnikom prijavilo ulov, čeprav je praktično vsak ribič ujel ribo. Kar pa je bistvo: ob razglasitvi so se vsi zbrali zdravi in predvsem brez neprostovoljnih plavalnih izkušenj.

Ker tekmovalje poteka v več disciplinah (posamično, ekipno, ekipno Gorenjska), v nadaljevanju navajamo rezultate. Med posamezniki je prvo mesto osvojil Branko Mulič, drugo Edo Januš in tretje Franci Bogataj.

V ekipni konkurenci je tokrat RD Bled morala priznati premoč zelo uveljavljeni ekipi RD Sora (Damjan Arsovski, Franci Bogataj in Ciril Jenko), na drugo mesto se je uvrstila ekipa RD Bled I (Dejan Ambrožič, Jure Osolin, Luka Serianz), na tretje pa ekipa RD Bled II (Lovro Mencinger, Rok Šparovec, Matjaž Tirovič).

V tekmovalju ekip gorenjskih RD je tudi tokrat ekipa RD Bled (Dejan Ambrožič, Jure Osolin, Luka Serianz) upravičila vlogo favorita in zanesljivo zmagala pred ekipo RD Bohinj (Miro Stare st., Janez Cerkovnik, Franc Jensterle) in ekipo RD Radovljica (Jure Matučec, Roman Zupanc, Tilen Zupanc).

Tekmovalje ne bi dobilo imena Pokal Bleda, če le-ta ne bi bil namenjen

najboljšemu ribiču obeh dni tekmovalnja. To je bil v letu 2017 Dušan Dolinar, ki je na jezerski tekmi dosegel peto mesto in na Savi Bohinjki 21., kar skupaj znes 26 negativnih točk. Pokal mu je podelil blejski župan g. Janez Fajfar.

Besedilo: Samo Novak, fotografiji: Aleš Mezek

Povsem nepričakovano

Na snov za ta prispevek sem dobesedno naletel. Nekako tako kot kapitalni brancin, ki je povod zanj, na vabo mojega ribiškega znanca Aljoše. Tistega dne nisem imel posebnih načrtov in med vožnjo po Ulici bratov Babnik proti križišču s Podutiško cesto sem razmišljal, kam zaviti: levo proti Koseškemu ribniku ali morda desno proti Podutiku v ribiško trgovino. Dobro bi bilo pogledati, kaj je novega, sem pomislil in zavil desno. V ribiških trgovinah lahko brez posebnega napora preživim tudi več ur v stikanju med nešteti drobnimi izdelki, bolj ali manj nepogrešljivimi pri ribolovu.

Aljoša Borkovič je uspešen vsestranski ribič, zdi pa se mi, da ima zadnje čase še posebno veliko uspeha in sreče pri morskem ribolovu. Eno od rib (lampugo) iz pestre palete ulovov, ki jih je ustvaril na morju, sem s fotografijo pred časom že predstavil na straneh Ribiča. Tista riba je bila lepa, vendar se lahko skrrije pred tem, kar me je čakalo, ko sem odprl vrata in vstopil. Prekrasen preparat sanjskega brancina namreč dobesedno kraljuje nad prostorom in ga ni mogoče spregledati. Aljošo sem moral povprašati, kaj se je dogajalo ob ulovu, ker pa sem menil, da bo, kar bo povedal, zanimalo tudi bralce Ribiča, sem vse lepo zapisal. Razgovor se je z lepota na steni razširil še na druge ribe in teme, povezane z njimi in ribolovom.

Aljoša, najprej me zanima, kako in kje si ujel tega prelepega brancina? In seveda: čestitke!

»Hvala. Zgodilo se je lani v morju pri Fažani in, kot mnogo drugega v življenju, povsem nepričakovano. S soribčem Tomislavom Jukičem – Tomijem sva s čolna z ultra lahkim priborom lovila šnjure s tehniko džig. Dobro so prijemale, kakih pet ali šest sva jih že ujela, ko sem imel precej močan prijem. Pravzaprav je sprva kazalo, kot da bi zapel za kakšno oviro na dnu. Vendar pa je bila vaba v trenutku, ko se je nenadoma sunkovito ustavila, že precej nad dnom tako, da sem to možnost takoj izključil. Verjetno pa se je svoje zmote ob napadu na Hayabusin Finder džig, dolg okoli 4,5 cm in teže 7 g, po kratkem mirovanju zavedel tudi brancin, saj jo je silovito ucvril s prizorišča. Zaradi finega pribora, s katerim sem lovil, ni preostalo drugega, kot da bežeči ribi slediva s čolnom ali pa tvegam, da zmanjka vrvice na kolescu. Le-ta se je namreč hitro odvijala s tuljave. Tokrat je vrag odnesel šalo, na drugi strani je bila nedvomno velika riba, ki je tiščala v dno in nič ni kazalo, da bo kmalu oziroma sploh popustila.

Boj z zapeto ribo se je precej zavlekel.

Preparat kapitalnega brancina zaseda kraljevsko mesto v trgovini Carpio. Povsem zaslužno. Spodaj desno je ponosni lastnik.

Nekaj drobnega pribora za lahko vijačenje. Pletenica naj bo čim bolj kakovostna. Med vabami je tudi Hayabusin džig Finder, ki si ga je pozelel brancin in končal na steni.

Po daljšem boju se je 90 cm dolg in 8,3 kg težak lepote le vdal. Na povezavi <http://bit.ly/2jPyaa2> si lahko ogledate nekajminutni film o tem dogodku.

Če povem po pravici, sem mi je zdelo neskončno dolgo, preden je končno začela popuščati. Počasi sem jo dvigoval iz globine, rekel bi, da centimeter po centimeter. Niti sanjalo se nama ni, za katero ribo gre. Sprva sem pomislil na razmeroma pogosto prebivalko tega področja – strelko, ki sem jo nemara zapel izven ust, saj bi sicer fluorokarbonsko predvez z ostrimi zobmi gotovo pregriznila, boj pa niti slučajno ne bi trajal tako dolgo. Kasneje, ko se je v glo-

bini prikazala nejasen obris, pa sem se v mislih razveselil zobatca. Pred leti sem namreč na podoben način, le z nekoliko močnejšim priborom, prav tu ujel štiri kilogramskega. Ko pa sem ribo spravil še bližje gladini je Tomi dokončno ugotovil, da sem ujel velikega brancina. Zdaj ga je bilo potrebno le še spraviti v komaj še dovolj veliko podmetalko. Po nekaj neuspešnih puskusih sva ga le spravila na krov. Veselje, ki je sledilo, kar težko opišem. V hipu pa sem se tudi ▶

V zadnjem času je zelo priljubljen lov s silikonskim posnetkom peščenega črva iz Berkeleyeve serije Gulp »alive« baits, nataknjena na trnek džig. Aljoša temu načinu lova pravi kar »gulpanje«. Ujamemo lahko vse mogoče ribe, tudi zobatca in orado. Gulp!

Trnkarje je zastopala trgovina Carpio iz Ljubljane. Za razstavljene artikle, pretežno namenjene morskemu ribolovu, še najbolj vijačenju, je vladalo veliko zanimanje. Navzoči so bili še posebno veseli prijaznih in strokovnih nasvetov.

odločil, da bom brancina uplenil in ga dal preparirati. Tudi pri tem sem imel veliko sreče. Poklical sem nekaj preparatorjev in v enem od bližnjih kampov je dopustoval Milan Rajšp iz Novega mesta, ki ga je strokovno pripravil za kasnejšo preparacijo. Njegov odlični preparat sedaj krasi mojo trgovino. Dvojna sreča torej.

Meso pa je bilo vrhunsko in smo kulinarično zares uživali (trojna sreča torej, op. p.) v nasprotju s prepričanjem, da je meso starejših rib manj kakovostno. Tomi, ki se malo spozna na te stvari, je ocenil, da je bil brancin star med 15 in 18 let. Dolg je bil 90 cm in težak 8,3 kg. Nisem sicer povsem prepričan, nekateri pa pravijo, da naj bi bila to celo največja zabeležena riba v Jadranskem morju, ki so jo ujeli z ultra lahkim priborom.«

Čestitke še enkrat. Omenil si ultralahek vijačarski pribor, pa mi razloži, kaj to pravzaprav je in zakaj si se odločil, da si lovil z njim?

»Pojem ultralahek ribolov zajema uporabo peresno lahkih vijačnic s težo meta od 0,5 do kakih 15 g (odvisno od rib, ki jih lovimo), ter majhnih a močnih ribolovnih koles velikosti 1000 do 2500, na katerih je tanka vrstica. Majhne pa so tudi vabe. Za takšno obliko ribolova sem se odločil predvsem zaradi tega, ker na ponujeno vabo prime skoraj vsaka morska riba, od manjših vrst rib do večjih, ki pomenijo pravi test vzdržljivosti pribora. Ribiške akcije je torej neprimerno več kot, če bi z močnim

priborom lovili zgolj velike vrste rib, kot sta npr. gof ali tuna. Lovimo lahko tudi na različne tehnike od površinskega lova s plavajočimi vabami do lova z džigi. Res pestro in lahko ujamemo precej rib, ni pa potrebno, da vsako ujeto ribo tudi uplenimo.«

Katere ribe pa lahko obvladaš s takšnim vijačarskim priborom? Morske so precej borbene ...

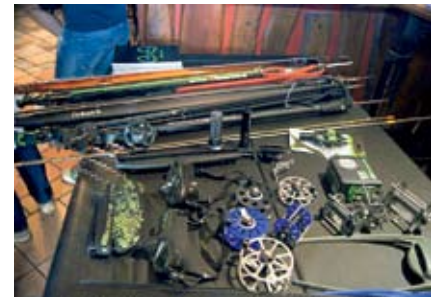
»Lovimo različne ribe. V osnovi so to manjše, od sladkovodnih navadni in sončni ostriz, pa seveda kleni, postrvi, smuči in pri nas manj zastopani velikousti ostriz (bass). Pri morskih ribah je paleta precej široka in zajema najmanjše pirke, špare, ribone, celo orade, pa vse do brancinov, zobatecev in podobnih. Odvisno od terena, na katerem lovimo, imamo večje ali manjše možnosti ujeti tudi precej velike ribe. Posebej zobatec se rad zadržuje na skalnatem terenu, zapet pa se bo pognal ravno med skale, kjer je na trenje občutljiva pletenica v veliki nevarnosti, da se pretrga. Zato je pri lovu zobatca kljub vsemu potreben nekaj močnejši pribor, s katerim ga bomo lažje usmerili od skalnega zavetja.«

Kakšne pa so ustrezne vabe?

»Vabe so primerne priboru, ki ga uporabljamo, v glavnem pa so majhne in razmeroma lahke. Kot sem že omenil, največkrat lovimo manjše ribe, vmes pa lahko nepričakovano, kot se je zgodilo meni, prime tudi kakšna precej večja.

Sejem nove in rabljene opreme za podvodni ribolov in druge vodne športe že več let zapored organizira Društvo za podvodni ribolov Tjulnji iz Ljubljane. Vedno ga spremlja zanimiv in pester program in tako je bilo tudi tokrat.

Na sejmu sta bila poleg nove na voljo tudi rabljena oprema in pribor.

Vabe so v glavnem plavajoče (poperji) ali toneče. Nabor je zelo širok, vabo pa izberemo primerno lovnim pogojem in ribam. Trenutno je zelo uspešna vaba Berkeleyev silikonski peščen črv (sand worm) iz serije Gulp alive baits. Lovu s temi vabami pravim »gulping«. Silikonskega črva na džig trnku vodimo s kratkim potezanjem tik nad dnom, občasno ga spustimo nanj ter spet dvignemo. Uspešno lovimo ribe, kot so zobatec, frater, pagar, šarg, ribon, orada in podobne. V času letošnjih prvomajskih praznikov smo ravno na to vabo uspešno lovili navedene ribe. Na ta način lahko sicer lovimo tudi z obale, še posebej, če najdemo čist peščen teren, mnogo bolje pa se obnese ribolov s čolna.«

Kot vem, ribe loviš tudi s puško za podvodni ribolov?

»Drži. Pri tej obliki ribolova je pomembno dobro poznavanje mikro lokacij, na katerih se ribe stalno zadržujejo. Najraje lovim na tehniko čakanja (preža) ali pa s tehniko presenečenja (z zalezovanjem). Ujel sem že nekaj lepih rib.«

Kdaj pa si se pravzaprav srečal z ribolovom?

»Že v otroštvu me je zanj navdušil oče. Zelo rad je lovil ciplje in kmalu sem se mu pridružil. Navdušenje za ribolov se je do danes samo stopnjevalo in sedaj si življenja brez njega skoraj ne znam več predstavljati. Če mi le čas dopušča, grem poskusit srečo na kakšno vodo in lovim krape z obtežilnikom, mreine in klene s pomočjo krmilnika, ali pa grem na morje.«

Vrniva se malo na lahko vijačenje. Kakšen pribor uporabljaš?

Tu nekje sva najin razgovor na temo končala. Ko sem odhajal, me je Aljoša opozoril na sejem rabljene in nove ribolovne opreme za podvodni ribolov in trnkarjenje istega dne popoldne.

Sprehod po sejmu

Odperti sejem nove in rabljene opreme za ribolov in druge vodne športe, kot se prireditev uradno imenuje, že nekaj let zapored prireja Društvo za podvodni ribolov Tjulnji iz Ljubljane (www.tjulnji.com). Letošnji je potekal 25. aprila popoldan v gostinskem lokalu

nudbo pribora za vijačenje na morju. Obiskovalci so lahko vzeli v roke in preizkusili katero od palic, zavrteli ribiško kolesce in izbirali med številnimi umetnimi vabami, namenjenimi morskim ribam in ribicam. Začetniki, pa tudi tisti, ki jim ribolov ni več taka neznanka, so lahko dobili še kakšen strokovni nasvet s tega področja. S prihajajočimi poletnimi dnevi in s tem povezanimi dopusti za večino prebivalstva postaja ribolov na morju zanimiva tema, ki gre seveda še kako dobro tudi skozi želodec. Da si za večerjo pripraviš lasten ulov, je brez dvoma svojevrstno doživetje.

Obiskovalci, še posebno tisti, ki se v podvodni lov in potapljanje nasprošno šele uvajajo, so z velikim zanimanjem prisluhnili predavanju Jureta Daića, inštruktorja potapljanja na vdih. Predavanje je spremljalo predvajanje tematskega filma na velikem ekranu.

»Trenutno uporabljam vrhunsko palico znamke Hearty Rise Rock and force teže meta od 1 do 10 g s kolescem Daiwa Steez type II. Vse skupaj tehta nekaj več kot 260 gramov, kar je v roki komaj zaznavno. Brez večjega napora lahko vabo premetavam tudi po več ur, ne da bi se pri tem kaj prida utrudil.«

Kakšen pribor pa bi priporočil začetnikom v tehniki lahkega vijačenja?

»Predvsem ni potrebno takoj kupovati najdražjega pribora. Za občasni dopustniški ribolov bosta povsem ustrezna palica in kolesce, katerih skupna cena ne bo preseгла sto eurov. Tak pribor nam lahko služi tudi dlje časa, če bomo z njim ravnali skrbno in ga predvsem po uporabi v slani vodi primerno oprali. Če bi se kasneje želeli s to obliko ribolova resneje in pogosteje ukvarjati, pa se vsekakor splača poseči po bolj kakovostni opremi. Ta je seveda lahko tudi nekajkrat dražja, zato pa običajno trajnejša in nam ob primerni negi ne sme povzročati nobenih težav tudi po večletni redni uporabi.«

Franci na balanci ob športnem parku Ilirija v Ljubljani. Glavni namen sejma sta razvoj in promocija podvodnega ribolova in trnkarjenja.

Obiskovalci so lahko spoznali številne trgovine z novo opremo za podvodni ribolov različnih znamk, na nekaj stojnicah pa je bila na voljo tudi rabljena oprema.

Vmes je v osrednjem prostoru potekalo predavanje inštruktorja potapljanja na vdih Jureta Daića, namenjeno predvsem tistim, ki bi se radi ukvarjali s podvodnim ribolovom, pa ne vedo, kje in kako začeti. Veliko koristnega so od predavanja, ki ga je popestrilo predvajanje tematskega filma na velikem ekranu, odnesli tudi bolj izkušeni podvodni lovci. Kasneje je bila še zanimiva dražba nagrad pokroviteljev.

Na eni od stojnic sem naletel na zanimivo ponudbo ročno izdelanih nožev, ki jih kuje legendarni Rudi Roudi. Pestra ponudba zajema lično izdelane nože različnih velikosti in za vse namene.

Trnkarje je zastopala trgovina Carpio iz Ljubljane (www.carpio.si) z bogato po-

Na eni od stojnic sem naletel na zanimivo ponudbo ročno izdelanih nožev, ki jih kuje Rudi Roudi. Ta, ki ga drži simpatična Anja, se imenuje Damast in je skovan iz 320 plasti. Več o njih lahko izveste na njegovi Facebook strani *Handmade knives by RR*.

Ko sem že pri hrani, naj zapišem, da je bilo na omenjenem sejmu tudi zanjo zgledno poskrbljeno. Le-ta ni smela odstopati od glavne teme dogajanja, zato je zrak neprenehoma napajal vonj na žaru pečenih morskih sadežev in drugih specialitet iz morja. Verjetno je odveč napisati, da je bila ob izvoru omamnih vonjav vseskozi prava gneča. Za popolno morsko doživetje sredi Ljubljane je poskrbela klapa Jadranski maestrali z nekaj značilnimi pesmimi, svoje pa je pristavil še DJ Horac.

Proti večeru sem odšel – še ravno pravi čas, preden bi se še sam preveč prepustil morskim omamam. Sprva precej dolgočasen in pričakovano brezdelan dan se je razvil v svoje popolno nasprotje. Preživel sem še en lep dan z ribiči. Jutranje odločitve nisem niti malo obžaloval.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

Jaka spozna lipana

Uspelo mi je! Breze pomoči sem zvezal umetno muho. Tako ponosen sem bil. Proučil sem kar nekaj priročnikov in pogledal posnetke na spletnih straneh. Ampak ne skrbite, šola pri tem ni trpela. Svoj hobi obožujem, da mi daje motivacijo tudi pri pouku. Hitreje opravim vse potrebne stvari, da se kasneje posvetim raziskovanju in za vikende ribolovu. Ko je le čas.

Z Maticem in njegovim očkom smo dogovorjeni za skupno muharjenje na bližnji reki. Dnevi so že resnično dolgi in povsod diši po sveže pokošeni travi. Dotik poletja! Očka je povedal, da bomo lahko že lovili lipane.

Zbudil sem se že zelo zgodaj. Vzne-mirjenje mi jo vedno zagode in že

Ali veš, kdaj se začne sezona ribolova lipana in do kdaj traja?

Spil sem kozarec mleka in odšel nazaj v sobo. Seveda ne spat! Pobrskal sem za ribiško opremo, ki jo bomo danes potrebovali. Ribiške hlače s čevlji, muharski telovnik, kapo za zaščito pred soncem, umetne muhe (tudi tisto, ki sem jo sam zvezal). Ko sta mami in očka slišala šume po hiši, sta tudi sama vstala in bila presenečena, da sva s Tikom že toliko postorila. Z očkom sva stisnila pomaranče za svež sok, poln vitaminov, mami pa je pripravila hrenovke. Slasten zajtrk! Veliko sem pojedel, da je bil želodček res poln. Potreboval bom energijo za celodnevni ribolov.

nice. Naredili smo načrt, kje bo izhodišče in kje bomo pustili avtomobile, da bo varno. No, to sta naredila očka. Z Maticem sva pregledala škatlici z umetnimi muhami za ribolov. Nato smo odšli dogodivščini naproti. Na parkirišču smo se najprej oblekli v muharske hlače, telovnik, kape in se opremili s podmetalkami in umetnimi muhami ter navezali laks in vabe. Vmes sta nama dala še nekaj napotkov, da ne bi v vodi padla. In smo šli. Z Maticem sva previdno hodila po vodi, se smejala, si ogledovala. Voda je bila nizka in skozi škornje sem čutil, kako je hladna. Prava osvežitev

Prepoznaš lipana?

okoli 5. ure me je zbudilo ptičje petje in razmišljal sem, le o čem klepetajo. Skozi priprto okno me je božal hladen jutranji vetrič, čisto za petami so mu sledili še sončni žarki. Tik je že čakal, kdo mu bo prinesel slasten zajtrk, a se je naveličal, saj je bilo še prezgodaj. Pokukal je skozi priprta vrata moje sobe in smuknil na posteljo. Predel je in zadovoljno mahal z repom, medtem ko sem mu govoril o današnji dogodivščini. Stavim, da bi se nam z veseljem pridružil na ribolovu. Kmalu sva se skobacala iz postelje, v posodo sem mu stresel njegovo najljubšo jed iz konzerve, da se je še nekaj časa oblizoval in šel na zasluženi jutranji počitek po zajtrku.

Komaj sem čakal, da bova šla. Kako sem si želel preizkusiti svoje nove muharske hlače! To je tako super! Po reki bom lahko hodil, ne da bi imel mokre noge ali obleko. In končno bova z Maticem skupaj. Žužki se ne bodo mogli skriti pred njim. Vse, ki sva se jih učila vezati, bova lahko videla v živo. Vsaj upam. Tudi tokrat nama je mami pripravila slastne sendviče in sok in sladke prigrizke za energijo. Očka je vse potrebščine skrbno zložil v avto, mami je obema prilepila velik poljub na lica in nama zaželela dober prijem. In sva šla. Z Maticem in njegovim očkom smo bili dogovorjeni, da se dobimo še na kavici in kakavu in kupimo še dovolil-

v tem vročem dnevu! Ostali so se malo oddaljili, sam pa sem si ogledoval vodna bitja in kamne, nakar je moja pozornost pritegnila zadeva ob kamnu. Mislim se si, kako zanimiva veja. Ustavil sem se zelo blizu in se sklonil, da sem se čim bolj približal kamnu. In potem me je prešinilo, ni bila veja ampak kača. Kako sem se ustrašil! Ko bi lahko, bi zbežal, kar bi me nesle noge. Pa nisem mogel, ker sem stal v vodi. Poklical sem ostale, da so prišli pogledat. Ogledali smo si to »vejo« in počasi odšli naprej, da nismo zmotili njenega miru. Malo mi je bilo nerodno, ker sem vejo zamenjal za kačo, a sem si dejal, da bom s časom že znal prepoznati živa bitja

v vodi. Z Maticem sva si ogledovala vsa bitja, ki so jadrala nad vodo in skušala prepoznati muhe. Seveda bi si jih želela fotografirati, a nama ni uspelo. Preučevala sva ves življ ob vodi, tok reke in prepoznavala ribe, ki sva jih opazila. Malo višje po toku smo se ustavili in opazovali vodo. Na določenih predelih je veselo žuborela čez kamne in si utirala pot med vejami, mahovjem ter vijugala v daljavo, Na določenih predelih pa se je umirila, kot da bi se ustavila in počila za trenutek v prijetnem zavetju vejevja. In tam spodaj smo v senci opazili postrvi, ki so počivale in kramljale. Le o čem govorijo, sem si mislil. Vendar, saj ribe ne znajo govoriti. Čutijo pa zelo dobro. Opazovale so naše gibe in ko smo se jim približali, so odplavale v drugo zavetje. Na drugi strani reke pa je bil tok močnejši, muhe so se sončile nad gladino in tam so lipani. Zagotovo. Očka je preveril vabo in z muharskim metom vabo približal natanko tistemu predelu reke. Vrgel je prvič, drugič, tretjič. Nič. Tle lipani so zelo pretkana bitja in se ne pustijo tako zlahka prepričati. Glede na naučeno sem se odločil, da poskusim še jaz.

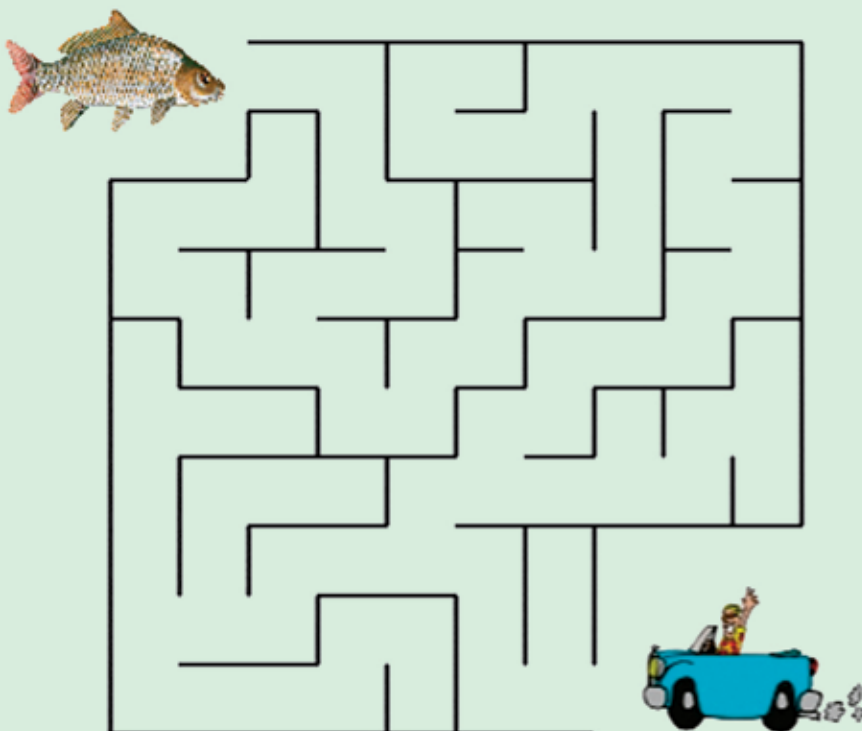
Matic je prosil očka, naj mu pomaga z vabo in skupaj sta vadila muharski met. Sam se bil pa malo bolj prepričan v svoje dosedanje znanje in sem poskusil kar brez napotkov. Moj met se je končal sredi reke in ne na drugi strani kot očkov, ampak mislim, da je bilo za drugi poskus super. Matic je prav tako poskusil in prav dobro mu je šlo. Očka je rekel, da se bo prestavil malo višje, midva pa naj vadiva kar na tem mestu in naj predvsem paziva za gibanje zapestja. Tukaj sva ostala tudi zato, ker sta bili vrvica in umetna muha najbolj varni pred vejevjem. Drug drugega sva spodbujala, se pogovarjala ter opazovala vodo in očka, ki sta lipanom metala slastno vabo z željo, da jo vsaj eden pohrusta. No, ne dobesedno. Dopoldne je minilo, kot bi mignil, in žledčki so se že začeli oglašati. Matičev očka je predlagal, da bo odšel do avtomobilov po malico, mi pa naj še malo vadimo. Nato smo se usedli v travo ob reki, jedli slastne sendvičke in pili sok. Skovali smo načrt še za popoldan in očka sta se želela prepričati, da nisva že preveč utrujena. Kje pa! Malo naju bolijo roke, ampak seveda tega nisva povedala, ker sva

se imela zelo lepo. Po sladici smo poskusili ponovno. Vadili smo muharske mete, muharske vozle in glej ga zlomka: ed lipan je bil bolj lačen od ostalih in se je odločil, da preizkusi našo umetno muho. Počasi smo ga utrudili, zajeli s podmetalko in si ga ogledali. Kako lepa riba! Nad temi bitji sem vedno znova presenečen. V vodi smo ga fotografirali, potem pa ... Ali se spomniš postopka, kako se rokuje z ujeto ribo? Očka si je zmočil roke, vzel klešče in lipanu previdno odpel trnek, hitro smo ga še fotografirali in ribo počasi spustili v njeno domovanje.

Kako smo bili veseli! Z Maticem sva spoznala še eno ribo. Popoldne smo preživeli v znamenju občudovanja reke, rib in lipana, ki je odplaval nazaj v svoje kraljestvo.

Mimogrede, ali veš, katere umetne muhe so najprimernejše za lov lipana, ko le-ta pobira z gladine?

Pomagaj vozniku najti pot do ribice!

Rahlo utrujeni smo pozno popoldne zaključili našo dogodivščino. Za piko na i smo se dogovorili, da si privoščimo še slastne pice v naši najljubši piceriji. Počasi smo se odpravili nazaj do avtomobilov, se preoblekli, sneli muhe in vso opremo skrbno zložili nazaj v avtomobila. Že med vožnjo do naslednje postojanke sem na pol spal, vendar svoje utrujenosti nisem želel pokazati. Z Maticem sva zmazala vsak svojo pico, da sta se očka kar čudila. Nasmejala sta se, saj sta vedela, da sva utrujena. Poslovali smo se in se dogovorili, da bomo vtise strnili naslednji dan, saj so se mame dogovorile za skupno kosilo pri Matičevih. Po prihodu domov sva opremo pospravila, hlače pustila na zraku, da se posušijo, nato pa sem padel v posteljo in zaspal. Zbudil sem se naslednje jutro, spočit in poln vtisov prejšnjega izjemnega dne.

Nuša Božičnik
Fotografije: spletni viri

Slabosti rednega uspeha

V številnih člankih na temo osnov muharjenja se, zanimivo, pojavlja le peščica takšnih, v katerih piše, kako lahko soliden muhar še napreduje. Pomembne prvine muharjenja, ki jih avtorji opisujejo in svetujejo njihovo izpopolnitev, so sicer njihova osebna razvrstitve, vendar jih lahko nekaj najdemo praktično v vseh zapisih. Slednjim sem v naslednjih vrsticah želel dodati še izkušnje z ribolova z različnimi muharji, od katerih sem se od Balkana do Kanade marsikaj naučil. Najpomembnejše sem poskusil povezati, dodati še svoj kritičen pogled ter vse skupaj prilagoditi slovenskim razmeram.

Večina avtorjev v člankih na to temo nenehno poudarja pomembnost obvladovanja muharskih metov. Predlagajo veliko vaje in redno vadbo tudi na suhem. Za razliko od njih se meni osebno ne zdi pametno vaditi na suhem, kjer vrstica nima upora vode in so marsikateri od metov – razen tistih nad glavo – praktično neizvedljivi. Še posebno ob dejstvu, ki se ga marsikdo v Sloveniji ne zaveda, to pa je bližina in dostopnost naših voda ob članstvu v lokalnih ribiških družinah. Marsikdo od mojih znancev po svetu se mora do običajne reke za muharjenje voziti po tri ure in še dlje in njihova pot do izkušenj je že zato težja. Zato je pametno, da mi to prednost izkoristimo in si pridobivamo veččine in izkušnje kar med ribolovom samim. Vsi vrhunski muharji brez izjeme prebijejo na vodah veliko dni na leto. Na tak način pridobljenih izkušenj ni mogoče nadomestiti drugače. Zato izkoristimo vsak mogoč trenutek, vsako povabilo kolegov, otrok ali starejših in se odpravimo za vodo.

Žal nam niti mojstrstvo pri muharskih metih ne bo zagotovilo uspeha, je pa eden od temeljev zanj. Pri nas se namreč v veliki večini primerov, vsaj kar zadeva rečno muharjenje v Sloveniji, praktično vse dogaja na razdaljah nekje od šest do petnajst metrov. Omenjeno dejstvo je tudi razlog, da je po mojem mnenju pri nas bolje dobro obvladovati osnovne muharske mete na omenjenih razdaljah, kot pa loviti na daleč za vsako ceno in ob tem štrtovati pomembni prvini, kot sta nadzor in natančnost. Zelo pomembno je, da se poleg osnovnega muharskega meta nad glavo dobro izurimo tudi v vsaj enem od kolutnih metov. Poleg navadnega kolutnega meta se naučimo še ali enojni ali dvojni »spey«, lahko tudi druge posebne mete, ki so potrebni, kadar zadaj

Jutro na Savi

nimamo dovolj prostora, saj že dolgo niso domena zgolj dvoročnega muharjenja. Zato uporabljamo pač tistega, ki nam v danem trenutku najbolj ustreza. Na tak način bomo kos mnogim neugodnim mestom in situacijam, ki so prej pomenile težavo in so še vedno trn v peti večini naših kolegov.

Naslednja značilnost in odlika izrednih muharjev je vsestranskost. To je vrlina, ki jo dokaj redko zasledimo v podobnih zapisih. Pri vsestranskih muharjih nikoli ne opazimo poveličevanja zgolj ene od tehnik ribolova, niti uporabe zgolj določene vrste muh, bodisi ličink, suhih ali potezank. Vsestranskost je prav tako lastnost, ki je precej povezana z izkušnjami. Zato izredni muharji lahko lovijo na različnih delih rek, prelovijo začetke in konce tolmunov, brzice, pa tudi globoke predele z enako mero optimizma in pričakovanja. Poznajo razlike med njimi in se hitro prilagodijo na vsakega. Zato tudi nimajo težav, kadar je določen predel, kjer so sicer želeli loviti, zaseden. Vsestranskost je velika prednost in tisti, ki lahko dobijo

svoj delež rib povsod in v vseh okoliščinah, so že mojstri ali pa na dobri poti, da to postanejo. Zanje ni pomembno, kje je določena riba, saj so jim domači predložki proti toku, pravokotno in s tokom navzdol. Zato se lahko lotijo tudi predelov, ki se jim mnogi preprosto izognejo.

Naslednja veččina, ki je pri naših muharjev lepo in dobro razvita, je vezanje (svojih) umetnih muh. V Sloveniji velika večina muharjev to že počne, za razliko od mnogih držav, kjer jih muharji večinoma kupujejo. Morda je to plod dela na muharskih taborih ali pa prizadevnih mentorjev v družinah, ki se jim za to delo ob tej priložnosti toplo zahvaljujem. Kakorkoli že, v Sloveniji smo z vezanjem muh že v začetku v prednosti pred drugimi, saj si naredimo ravno tisto, kar resnično želimo. Ne zadovoljimo se s približki v trgovinah. Še večja prednost pa postane vezanje, ko se dvignemo nad nivo izdelave generičnih posnetkov in vežemo natančno tisto, kar bomo potrebovali na določeni lokaciji. Lahko prilagodimo posnetke pa tudi težo in velikost. Sami se

odločimo, iz česa bomo vezali in se tudi sami odločimo glede uporabe vse pomembnejših trnkov. Za razliko od mnogih avtorjev osebno menim, da za vrhunski ribolovni dan nikakor ne potrebujemo velike količine muh. Veliko pomembneje je, da imamo tistih nekaj pravih posnetkov, še posebno, ko lovimo na obremenjenih predelih in se pred nami zvrsti kar nekaj ribičev. Veliko več kot teoretično znanje iz knjig,

delno uspešni, je še manj verjetno, da se bomo tega domislili. Vendar je dobro tudi v teh primerih ugotoviti resnično hrano rib, še bolj pa takrat, ko nam ne gre najbolje. Za večino dobrih muharjev je »redna uspešnost« največja ovira za pot naprej, saj velikokrat niti ne verjamejo, da bi bilo lahko še bolje. Prav v tem stavku se skriva naslednja od lastnosti največjih mojstrov muharjenja, ki sem jih imel čast spoznati,

Razmislak pred ribolovom v okolici Glen Emme

Poletna nagrada na Vipavi

člankov ali filmov odtehta, da tu in tam sami preverimo, kaj ribe resnično jedo na določenem mestu. Čas, ki si ga vzamemo za to, ni nikoli izgubljen. Obenem se zavedajmo, da se lahko ribe v različnih obdobjih dneva oportunistično preusmerijo na povsem drugo vrsto hrane in na istem mestu na prej uspešno muho nismo več uspešni. Po navadi ne pomislimo, da bi del danes že tako dragocenega časa, ki smo si ga vzeli za ribolov, porabili za pregled vodnega življa. Dokler smo vsaj

in to je skromnost. Vedno se zavedajo dejstva, da je njihovo trenutno znanje le delno in da vedno obstaja nekdo, od katerega se lahko naučijo česa novega. Največ pa se lahko sami naučimo v najtežjih dneh, ko ribolov ni enostaven. Na vztrajajmo trmasto pri preverjenih tehnikah in posnetkih, dovolimo si poskušanje in predstavljajmo meje, ki smo si jih tako ali tako največkrat postavili sami. Tudi za ceno neuspeha. V nasprotnem primeru bomo vedno ujeti v krog uporabe posnetkov muh, opreme in

tehnik, ki jih uporabljajo vsi drugi, in v tem povprečju se potem vrtili tudi naš uspeh. Težka reka, vodostaj ali čas v letu naj postanejo izvziven in ne nekaj, čemur se raje izognemo. Eden od pogojev za mojstrstvo je, da nas ni strah neuspeha, pač pa je to sprejemljiv dogodek, ki vodi k spremembam, ki so vedno nujne, če želimo kakorkoli napredovati.

Za konec sem prihranil morda še najpomembnejšo lastnost velikih, ki pa jo bo verjetno, predvsem mlajšim muharjem, najtežje sprejeti. Dobro se še spominjam, kako nam je bilo na začetku, ko smo dobesedno tekali od mesta do mesta, ves čas za vodo podredili ribolovu in spregledali vse tisto, kar je bilo v resnici pomembno. Vzemimo si čas za počitek, premislek, predvsem pa za opazovanje. Najbolje, da to storimo še pred vstopom v vodo na novem mestu. Lahko tudi vse skupaj združimo in k temu dodamo še menjavo predvrvice, trnice, nastavitve kolesca ali preverjanje spojev večdelnih palic. Pomembno je, da se tu in tam resnično za nekaj časa ustavimo. Nenehno premikanje in ponavljanje vedno istih gibov prekinemo za nekaj časa in pogledamo na vse skupaj od daleč. Trenutki, ko obmirujemo vsaj za nekaj minut, so lahko zelo dragoceni. Lahko se nam rodi nova ideja, včasih opazimo ptico ali katero drugo žival, ki je drugače ne bi. Morda se zavemo kakšne podrobnosti, ki se nam je doslej vedno nekako izmuznila. »Korenina« na drugem bregu naenkrat oživi in odplava nekaj metrov proti toku, lipan pred nami se sprosti in se začne hraniti na površini, presenečeni ugotovimo, da je med nami in ribo, ki jo opazujemo, kako se vidno hrani, še pet večjih, ki pa se ne premikajo. Velika odlika uspešnih muharjev se imenuje potrpežljivost. Njihova posebnost je tudi, da med ribolovom dobesedno odmislijo vse drugo, uživajo in si brez kakršnegakoli pritiska ali tekmovalnosti polnijo baterije. Nikomur ne odgovarjajo in nikomur se jim ni treba dokazovati. Enako uživajo v muharjenju v dobri družbi kot tudi, kadar so popolnoma sami. Muharjenje je na koncu koncev hobi, kjer se vsak posameznik prilagaja razmeram bolj ali manj na svoj način. Zelo dober znak v njegovem razvoju je, ko za popolnost dneva ne potrebuje nikogar in ničesar. Niti prič in fotografij.

Tomaž Modic

PRAZNOVANJE DNEVA SLOVENSkih RIBIČEV

Kamniška Bistrica 2018 – Škrjančevo pri Radomljah

Ribiška zveza Slovenije je leta 2014 sprejela sklep o dnevu slovenskih ribičev, ki ga ribiči na celinskih vodah praznujemo vsako leto 20. junija. RD Bistrica Domžale s tem namenom organizira že tretji praznik po vrsti, ki bo potekal v okviru prireditve *Pohod ob reki, ki povezuje* od Domžal do Kamnika in v obratni smeri. Namen dogodka je združiti ribiče ter širši javnosti predstaviti ribolov, ribiško upravljanje, ribolovne revirje, vrstni sestav rib, novosti in tehnike ribolova ter druge zanimivosti bistriškega ribiškega okoliša, s katerim uspešno upravljamo že vse od leta 1954.

Datum in časovni termin:

– sobota, 9. junij 2018, od 8. do 13.30.

Lokacija dogodka ob Kamniški Bistrici:

– piknik prostor ob teniškem igrišču na Škrjančevem pri Radomljah (za papirnico Količevo Karton).

Program dogodka:

– v okviru praznovanja bomo predstavili praktično muharjenje pod vodstvom izkušenih mentorjev in prikaz vezave umetnih

muha s priznanim slovenskim vezalcem Ferijem Možino,

– lahko se boste pomerili tudi v športnem muharjenju, ki bo trajalo od 9. do 12. ure v revirju Kamniška Bistrica 4. Z največjo ujeto postrvjo ali lipanom si bo mogoče prislužiti pokal. Štartnina znaša 15,00 evrov in vključuje triurno športno muharjenje, dovolilnico za celodnevni ribolov salmonidov, majico z logotipom RD, malico in pijačo. Obvezne so predhodne prijave na el. naslov: rd.bistricadomzale@gmail.com.

Več na spletni strani www.rd-bistrica-domzale.si in www.pohodobreki.si.

Upravni odbor RD Bistrica Domžale

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2018	(●)	○																										
JUNIJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2018	(●)	○																										
JULIJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
SALMONIDI	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULOV ○ SREDNJI ULOV ○ SLAB ULOV CIPRINIDI ▲ DOBER ULOV ▲ SREDNJI ULOV △ SLAB ULOV

Alojz Starašinič

(1943–2018)

V 75. letu starosti nas je zapustil ribiški prijatelj Alojz Starašinič iz Krasinca.

V RD Metlika se je včlanil leta 1977. Z ribiško družino je aktivno živel in se vključeval v njeno

delo; sodeloval je v delovnih akcijah ter bil zgled za mlade in starejše ribiče. Sodeloval je tudi na srečanjih in tekmovanjih, ki so potekala na ribniku v Prilozju. Tako si je prislužil naslov ribiškega carja. Bil je tudi eden izmed prvih, ki je pripomogel k izgradnji brunarice v Prilozju.

Častno članstvo je pridobil leta 2007. Leta 2017 je prejel tudi jubilejno listino za 40 let članstva.

Živel je v neposredni bližini svoje preljube Kolpe, s katero je prijateljeval kot velik ljubitelj narave in užival v ulovih, ki mu jih je nudila. Poleg Kolpe je rad zahajal tudi na Lahinjo.

Nekatere stvari se upognejo, druge zlo-mijo. Življenje je skano iz tisoče in tisoče nitk, ki se med seboj prepletajo in povezujejo. Življenje je človek in njegova duša. Je sreča in žalost.

Njegova Kolpa bo osamljena tiho tekla naprej ...

Vsi njegovi ribiški tovariši in prijatelji ga bomo ohranili v trajnem spominu.

RD Metlika

izvira v neznano prihodnost. Sprva hiti po kamnih, kotanjah, žubori in šumi kot majhen potoček poln otroške volje, potlej preraste v mladostno rečico in kasneje v pravo globoko reko, polno bogastva in skrivnosti.

Ribiški tovariši se mu iskreno zahvaljujemo za vsa dobra dejanja, trud in skrb za našo RD ter naš košček raja ob vodah. Ohranili ga bomo v trajnem in spoštljivem spominu.

RD Metlika

Mladen Šoljič

(1951–2018)

V prvi polovici aprila nas je v 67. letu starosti zapustil naš član Mladen Šoljič iz Kranja.

Bil je velik ljubitelj narave, ribič in lovec. V našo RD se je včlanil leta 2006. Kadar mu je zdravje dopuščalo, je sodeloval pri delovnih akcijah. Rad se je družil s svojimi ribiški prijatelji. K Tržiški Bistrici in Savi je rad zahajal tudi takrat, kadar ni ribaril.

V začetku aprila se je odpravil na ribolov v Tržiško Bistrico. Med ribolovom pod jezom v Retnjah mu je odpovedalo srce. Svoje in prijatelje je zapustil sredi svojega najljubšega opravila – ribolova.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja! Ohranili ga bomo v lepem in spoštljivem spominu.

RD Tržič

Anton Klepec

(1960–2018)

Komaj 57 let je štel Tone Klepec, ko smo se v februarju za vedno poslovili od njega.

Tonetu je bila voda od nekdanj blizu, zato je leta 1990 postal član RD Metlika. V istem

letu je opravil ribiški izpit, kasneje pa še izpit za ribiškega gospodarja in ribiškega čuvaja. Bil je tekmovalac v lovu rib s plovcem in nazadnje tudi ribiški čuvaj.

Njegovo življenje je bilo bogato in pestro, polno različnih nalog. Navajen je bil spoprijeti se z vsakim izzivom in tudi zato je z veseljem sprejel funkcijo predsednika RD Metlika ter jo opravljal kar dva mandata. V njegovem mandatu smo na ribniku Prilozje postavili brunarico na podestu. Njegova volja, pozitivno razmišljanje ter dobro sodelovanje z drugimi člani vodstva RD so pripomogli, da je varno krmaril med vsemi čermi in pastmi sodobnega časa.

Naše življenje je kakor reka, ki z rojstvom

Mičo Petrovič

(1943–2018)

Pred prvomajskimi prazniki nas je pretresla žalostna vest, da nas je v 71. letu za vedno zapustil naš član Mičo Petrovič.

Ne bomo se več srečali pred njegovo prikolico v avtokampu Trnovec tik ob lepem tolmunu Tržiške Bistrice, kjer je rad ribaril in pretental marsikatero potočnico. Tam sta si z ženo Bredo našla miren kotiček v prelepi naravi, daleč od kranjskega vrveža. Zadnja leta, ko ga je že načela bolezen, ga je žena zvesto spremljala na ribolovu in lovu.

Kot član UO je vsako leto aktivno sodeloval pri organizaciji družinskega piknika in bil zadolžen za pravičen potek srečolova. Kot zveste pomočnike si je izbral kar družinske člane. Tak izbor se je pokazal kot najboljši, saj so finance na koncu pokazale pozitivno stanje in potrdile pravilno odločitev.

Helena Mulc

(1932–2018)

V skoraj 86. letu starosti nas je 15. maja po hudi bolezni zapustila naša dolgoletna in častna članica Helena Mulc iz Cerknice.

Helena se je v RD Cerknica včlanila leta 1962, leto kasneje je opravila ribiški izpit. Pred desetimi leti je postala častna članica društva. Članica RD Cerknica je bila neprekinjeno vse do zadnjega dne.

Svojemu soprogu, ustanovnemu in tudi častnemu članu Jožu, je vedno stala ob strani. Ribičem je pomagala pri reševanju rib iz presihajočega Cerkniškega jezera in na drugih delovnih akcijah. Na ribiških piknikih v Ribiškem kotu je kuhala in stregla kavo.

Helene se spominjamo kot vesele, družabne in zelo aktivne članice. Od nje smo se poslovili na pokopališču v Cerknici na njen rojstni dan 18. maja.

RD Cerknica

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Solata s filejem postrvi, marinirane v pesinem soku z medom, in ribji paprikaš s krompirjem po dunajsko

V prijetnem okolju ribiškega doma RD Barje smo pripravili zdaj že tradicionalno spomladansko srečanje, obogateno s pokušino ribjih jedi. Za predjed je Gojko pripravil solato s filejem postrvi v pesinem soku, za glavno jed pa okusen ribji paprikaš s krompirjem po dunajsko.

Solata s filejem postrvi, marinirane v pesinem soku z medom

Za pripravo jedi za šest oseb potrebujemo:

- 6 filejev postrvi (približno 6 dag na osebo)
- ½ l pesinega soka z medom
- sok ene limone
- 15 dag masla
- vejico rožmarina
- sol
- poper
- solato
- česnovno omako

Postrvi filiramo in filejem odstranimo kožo. Pokapamo jih z limoninim sokom in jih za eno uro namočimo v pesin sok z medom. Namočene fileje posolimo, začnimo z rožmarinom, naoljimo in jih v ponvi spečemo na maslu. Ko so pečeni, jih ohladimo, hladne narežemo na rezine in jih položimo na solato. Kot solato lahko uporabimo različne vrste zelenih solat, radič štrucar ali kateri drug radič, dodamo še paradižnik češnjevcev. Mi smo solato pripravili z radičem kastel franko, ki se je zelo lepo ujel z okusom postrvi.

Solato prelijemo s česnovno omako.

Sestavine za česnovno omako so:

- 2 dl majoneze
- 1 dl kisle smetane
- 6 strokov sesekljanega česna
- 3 vejice sesekljanega peteršilja
- 0,5 dl belega suhega vina
- sol
- poper

Solata s filejem postrvi, marinirane v pesinem soku z medom

Ribji paprikaš s krompirjem po dunajsko

Vse sestavine zmešamo skupaj, da dobimo gosto omako, s katero prelijemo solato, nanjo pa položimo rezine filejev postrvi.

Ob jedi priporočamo belo suho vino; mi smo jo poskusili z briško rebulo.

Ribji paprikaš s krompirjem po dunajsko

Za pripravo jedi za 10 oseb potrebujemo:

- 2,5 do 3 kg mešanih rib (krap, ščuka, som ali drugo)
- 2 kg čebule
- 20 dag česna
- 1 kg paprike
- 3 kg krompirja
- 0,5 kg korenja
- 30 dag gomoljne zelene
- 0,5 kg limon
- šopek peteršilja
- 4 lovorove liste
- 20 dag paradižnikove mezge
- sladko papriko v prahu (po okusu)
- pekočo papriko v prahu (po okusu)
- moko po potrebi
- liter suhega rdečega vina
- 0,5 l olja
- sol
- poper

Ribe očistimo, operemo ter odrežemo glavo in rep. Iz glav in repov skuhamo ribjo osnovo, ki pa je ne smemo soliti. Očiščeno ribo narežemo na kotlete, debele od 2 do 3 cm. Čebulo na drobno narežemo in jo dušimo v kotličku. Dodamo na grobo naribano zeleno in korenček, posolimo po okusu, dodamo na drobno narezan česen in svežo papriko ter lovorove liste. Vse skupaj dušimo od 15 do 20 minut in vmes mešamo, da se ne prismoji. Dodamo paradižnikovo mezgo in papriko v prahu. Zalijemo z ribjo osnovo, ki smo jo skuhal iz ribjih glav in repov. Dodamo na koščke narezan krompir in pustimo, da se kuha. Po 20 do 30 minutah, ko je krompir na pol kuhan, dodamo ribo, ki smo jo predhodno nasolili in pokapali z limoninim sokom. Kuhamo še približno 25 minut, nato dodamo vino. Poskusimo in po potrebi dosolimo in popopravimo. Kuhamo še 10 minut. Postrežemo, posujemo še z nasekljanim peteršiljem. Če paprikaš ni dovolj gost, ga lahko zagostimo s podmetom iz moke in vode. Ob tej jedi priporočamo rdeče suho vino, lepo se pa ujema tudi s cvičkom.

Borut Jerše

							OBELISK V SPOMIN NA POMERBEN DOGODEK ALI OSEBNOST (DVE BESEDI)	SERVIETA	PALICA ZA ČIŠČENJE PLOGA, OTKA	PRIPADNIK NEKDANJH ITALOV	VELIKO MESTO V ZDA, ZNANO PO GLASBI	MENIČNI DOLŽNIK (IZ ČRK BESEDE STARTA)
							HITER TEK NA KRATKE PROGE					
							DEL DUNAJA Z ZABA-VIŠČEM					
							GLAVNO MESTO KANADE					
							FILMSKI REŽISER JANCISO (IZ ČRK SMOLIK)					
							KRAJŠA OBLIKA IMENA MARIČA				RADIJ OPERA RAH-MANINOVA; RUSKO M. IME	
							NEON				NIZEK Ž. GLAS RIMSKI BOG LJUBEZNI	
VEČJE ZEMLJIŠČE	PRIHOD V NOVO STANOVANJE ALI HIŠO	KRALJICA ŠPORTOV	KRAJŠE GLEDA-LIŠKO DELO	TUJE ŽENSKO IME (IZ ČRK: ESTERO)	NEKDANJI TURŠKI MOGOČNEŽ	TERITO-RIALNA OBRAMBA	VELIKE KAMNITE GMOTE AFRIŠKA DRŽAVA				ZNAMKA ANGLEŠKIH MOTO-CIKLOV (IZ ČRK TOD)	
ELEMENT KRIŽANKE									SLAVNA AM. ANTROPO-LOGINJA (MARGARET)			
NEKDANJI VZHODNO-EVROPSKO GERMANSKO PLEME									ODPRTINA V STENI LIBANONSKI POLITIK (IZ ČRK: MARIKA)			
GOSTA RJAVA TEKOČINA IZ SLADKOR-NEGA TRSA						ŽIVAH-NOST, POSKOČ-NOST						
ŽIVINA Z ENAKIMI VZREJNIMI ZNAČIL-NOSTMI					VISOKO JUŽNO-AMERIŠKO GORSTVO	KRAJŠA OBLIKA ČEŠKEGA IMENA OTAKAR			IRSKA REPULI-KANSKA ARMADA	REŽISER FILMOV O KEKCU (JOŽE)	VELIK SLONOV ČEKAN	LETOVIŠČE NA FRANC. AZURNI OBALI
BESEDNA FIGURA, ZANIKANO NASPROTJE (IZ. TOTALI)						ENOJNO CVETNO ODEVALO (IZ ČRK: PREGONI)						
OGLJIKO-VODIK, BREZBARVEN PLIN, TUDI ETEN						JAPONSKA PROVINCA NA HONŠUJU OSEBNI ZAI MEK						
IME DIRKAČA ROSBERGA (V BESEDI KEKEC)					OSEBA, KI KAJ DOJEMA, NPR. UMETNINO							
UDELE-ŽENEC NA POROČNEM PRAZNO-VANJU					TRETJE NAJVEČJE FINSKO JEZERO (1082 M ²)				PISATE-LJICA PEROCI			

sestavlj JOŽE PETELIN

Sudoku (japonsko 数独: sūdoku) je logična uganka, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo, po navadi velikosti 9 × 9, s števili od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi samo enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu, velikosti 3 × 3. V mreži so nekatera števila že zapisana. Za rešitev uganke je potreben logičen razmislek, pri težjih pa tudi nekoliko kombinato-riki oziroma poskušanja in vračanja.

Tale sudoku je med lažjimi. V koliko minutah ga boste rešili?

4 5 9 8 5 2 9 6 1
6 1 9 6 5 2 2 8 0
8 2 6 1 9 5 5 2 7
9 6 7 4 8 5 1 2 8
2 8 5 9 1 2 4 7 6
1 4 3 2 7 6 8 5 9
4 7 2 3 9 8 6 1 5
5 9 1 7 6 4 3 8 2
6 5 8 5 2 1 7 9 4

		7	1	2		8		
2							6	5
	1			6	3			
	5			7	2		4	
		4				5		
	2		5	8			9	
		5	6	4			2	
8	4							3
		6		3	8			

Rešitev križanke:

V	T	E	I	R	I	N	I	L	V	S
C	T	V	E	M	J	O	D	K	E	K
I	K	I	B	A	R	I	N	E	I	E
N	O	N	F	E	R	I	O	L	T	I
.	.	.	V	.	O	.	E	M	E	P
T	S	O	S	K	R	O	S	V	A	M
O	N	O	I	L	O	G	O	L	R	O
K	V	A	D	R	A	L	E	K	M	E
.	E	T	E	S	K	V	A	S	.	.
T	V	E	N
V	R	V	I	C	A	I
S	O	S	M	I	K	I
V	M	V	A	O	L	T
R	P	A	L	E	R
L	S	P	R	I	N	T

Rumeni blatnik (*Nuphar luteum*) (foto anja)